

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 2 SECOND - CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. Antradienis - Tuesday, Sausis - January 11, 1972 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 15 centų

RAHMANUI LEISTA GRĮŽTI BENGLADESH VALSTYBĖN

Bengalijos laisvės kovotojas šeichas Mujibur Rahmanas, pradžioje siekęs antrajai Pakistano pusei tik autonomijos, žmogaus silpnėms likimo kortas sumaišius, iš kalėjimo tiesiai sugrįžo į nepriklausomą Bengaliją.

Trumpai Amerikoje

Nedarbo kompensacija. Prezidentui prašant, kongresas prailgino nedarbo kompensacijos mokėjimą dar 13 savaitių tose valstijose, kur bedarbių skaičius yra peršokęs 6.3 proc. ir vis dar didėja. Tokia padėtis metams baigiantis buvo susidariusi 11 valstijų.

Politinė taika. — New Yorko gub. Rockefeller viešėjo neseniai pas prez. Nixoną ir grįžęs pranešė, kad jis pats vadovaus Nixono rinkimų kampanijai N. Y. valstijoje. Tai reiškia, kad gubernatoriaus kandidatūra viceprezidento vietai ir ši kartą nebus aktuali, ir kad juodu padarė politinę taiką.

Australija užpiko Amerikoje 24 kovos bombonešius F-111-C už 344 mil. dol. Jų pristatymas dalimis prasidės dar šiais metais. Pirkimo tikslas — sumoderninti Australijos karo aviaciją.

Naujasis J. Tautų gen. sekretorius Kurt Waldheim pirmame pasikalbėjime su spaudos atstovais. Palyginus su U Thant, jis daug drąsesnis, veržlesnis, bet jis turi atsiminti, kad yra tik sekretariato vadovas ir J. Tautų organų nutarimų vykdytojas, bet ne politinis JT agentas. Šio-

Ją tuo tarpu tėra pripažinusi tik viena Indija, bet, jei šeichas iš antros Pakistano pusės neparsivežė staigmenos, naująją valstybę greit pripažins visa pasaulio šeima.

Pirmą kartą Pakistano istorijoje pravedus tikrai laisvus parlamento rinkimus 1970 m. gale, šeicho partija laimėjo absoliučią atstovų daugumą. Jis turėjo būti pakviestas sudaryti Pakistano vyriausybę, bet ne be dabar Pakistano prezidento kėdę užurpavusio Bhutto sukty intrigų išrinktasis parlamentas nebuvo sukvietęs posėdžio. R. Pakistanui nenorėta duoti prašytos autonomijos, iš vakarinės krašto dalies atimta kariuomenė, riaušių pretekstu prisidengusi, pradėjo teroristines kovas su už autonomiją demonstruojančiais gyventojais. Šeichas 1971 m. kovo vidury buvo areštuotas, kalintas ir, kaip dabar žinom, nuteistas pakarti.

Kelis mėnesius trukęs Pakistano vyriausybės neveiklumas, kurio vyriausiu kaltininku buvo labai nemokšiškos rankos atsidūręs krašto diktatorinis režimas, paskatino Indiją išnaudoti gal niekad nepasikartosiančią progą susilpninti Pakistaną, rytinėje jo daly įkuriant nepriklausomą valstybę. Maskva tuojuo

sustiprino Indijos ranką, pasiūlydama sudaryti tariamą draugiškumo sutartį, kurią tuojuo parėmė didelėmis Indijai dar trūkusių ginklų siuntomis. Karas, kaip žinom, Indijai pasisekė, nes Sovietų diplomatija J. Tautose sutrukdė jo sustabdymą reikiamu laiku.

Dabartinis Pakistano prez. Bhutto, vienas didžiųjų Pakistaną ištikusios nelaimės kaltininkų, rado šeichą Rahmaną gyvą ir pradėjo prašyti, kad tarp abiejų Pakistano dalių būtų paliktas koks nors ryšys. Paskui įsodino jį į lėktuvą ir nuskraidino į Londoną. Toks buvęs, anot Bhutto, šeicho noras, bet pats šeichas tą tvirtinimą neigia. Šeichas Rahmanas spaudos atstovams atidengė pokalbį su Bhutto turinį ir savo atsakymą — jis atsakysias jam tik tada, kada busias namie ir bus pasitaręs tuo reikalu su jau veikti pradėjusia Bengalijos vyriausybe.

Londonė šeichas matėsi su britų premjeru Heath, britų lėktu-

Nixonas ir konservatoriai

Konservatoriais besivadinančių Amerikoje yra daug, bet didesniu skaičiumi organizuoti partijoje yra tik New Yorko valstijoje, iš kurios 1968 m. pravedė vieną senatorių. Bet metams baigiantis New Yorke atsirado sąjūdis neberemti prez. R. Nixono rinkimuose, nes jis esąs paėmęs naują, konservatoriams nepriimtą kursą.

Jiems nepatinka šie prez. Nixono veiksmai: naujoji welfare reforma, kainų ir atlyginimų kontrolės įvedimas, flirtas su Kinija, nepakankamai kovinga laikysena krašto apsaugos reikalu.

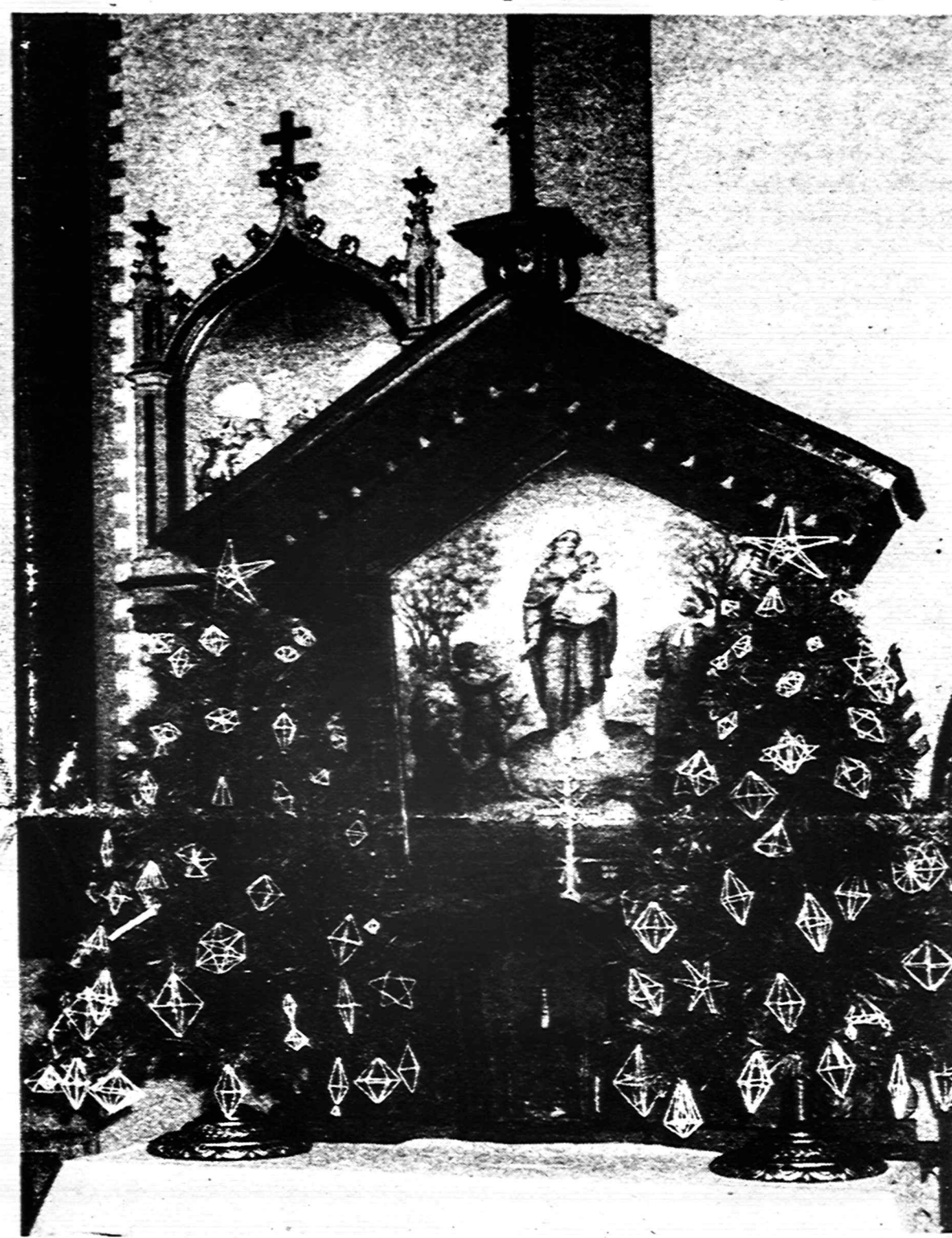
Konservatorių sen. Buckley prie to sąjūdžio nėra prisidėjęs, bet ir jam nepatinkanti prez. Nixono kelionė į Pekiną, nes tai esąs antikomunistinio fronto solidarumo sulaužymas. Bet jis patarė New Yorko partijos vadovybei viską gerai ištirti pirmiau, negu daryti sprendimą dėl prez. Nixono rėmimo ar nerėmimo. Jam atrodo, kad prez. Nixonas yra laimintis kandidatas, todėl ryšio traukti su juo nereikia, tik reikia dirbti, kad būtų išrinktas prezidento politikai palankesnis kongresas.

Lenkijos Moczar, ilgai buvęs galingas, ilgai bandęs iš Gomulę vietą paveržti, dabar įvykusio kompartijos suvažiavimo proga visai išstumtas iš politbiuro ir kokio nors svarbesnio darbo. Užsiminta, kad priežastis buvusi jo liga, bet greičiausiai svarbiausia priežastis yra jo ilgamečiai santykiai su Sovietų saugumo institucijų viršūne. Jis Maskvai įsisteikė karo metu, nes buvo jai klusnų Lenkijos partizanų vadu Vokietijos armijos užnugary.

vu atskrido Indijon, kur buvo prašytas sustoti pasitarimams. Jo ten jau laukė Bengalijos užsienio reikalų ministeris, atvykęs tartis dėl pabėgėlių grąžinimo ir Indijos kariuomenės pasitraukimo.

Londonė būdamas šeichas ragino pasaulį pripažinti Bangladesh ir greit atidaryti jai kelią į Jungt. Tautas. Tai sakytų, kad Bhutto gaus iš Daccos neigiamą atsakymą, kuo nereiktų nustebti, nes Bhutto nebuvo šeicho draugas jo partijai laimėjus parlamento rinkimus, kadangi jis pats žūt-būt norėjo gauti premjero vietą. Bengalijos santykiai su Pakistanu gali pradėti keistis tik tada, kada iš Pakistano politinio horizonto pradings intrigų meistras Bhutto.

Elizabetho, N. J., Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje Šiluvos Marijos altorius Kalėdų metu.

Paryžius nusilenkė ir susitaikė

Paryžius. — Prancūzija ir Alžyras pasirašė visas reikalingas sutartis ir tuo būdu padarė taiką Alžyro naftos laukuose ir tarpusavio bendradarbiavimo santykiuose.

Kai de Gaulle buvo grąžintas vyriausybės ryšium su Alžyre prasidėjusiu civiliniu karu, jis apsisprendė už suteikimą Alžyriui nepriklausomybės, bet padarė viską, kad Prancūzijos įtaka Alžyro ūkyje liktų privilegijuota. Jautriausia vieta buvo nafta ir gamtinės dujos. Ypač nafta.

Kai Alžyro vyriausybėje įstvirtino Boumedienne nacionalistinių socialistų grupę, prasidėjo ginčai dėl mokesčių padidinimo už užsienin išvežamą Alžyro naftą. Pereitų metu vidury, prancūzams nekreipiant dėmesio į Alžyro vyriausybės prašymus duoti ir jiems kiek daugiau už naftą, buvo nusavinta viskas, kas priklausė prancūzams Alžyro naftos pramonėje. Prancūzai atsakė boikotu — nebeperko ne lašo Alžyro naftos.

Kadangi naftos parūšavimo aparatas buvo prancūzų rankose, Alžyras išgyveno sunkias dienas, jo pajamos už naftą žymiai sumažėjo. Prancūzai laukė kapituliacijos, bet jos nesulaukė, todėl buvo priversti atnaujinti pasikalbėjimus dėl naujų santykių ir kompensacijos. Derybos buvo ilgos, bet susitarimo pa-

92-jo kongreso pirmoji sesija baigėsi Kalėdų atostogomis, antroji ir paskutinioji susirenka posėdžio sausio 18. Kuo pasižymėjo pirmoji?

Kova tarp demokratų valdomo kongreso ir respublikono prezidento atkakliai vyko visą laiką, bet tos kovos rezultatas liko drumstas — kongresas priešinosi visur, kur tik galėjo, bet politškai prezidentas daugiau laimėjo, negu jo priešai to būtų norėję.

Istatymdavystės srityje prezidentas gavo veik viską, ko prašė: mokesčių sumažinimą, teisę įvesti kainų ir atlyginimų kontrolę, karinės prievolės įstatymo pratęsimą, biudžeto pavirtinimą (net krašto apsaugos biudžeto kongreso žirkles giliau nepalietė, nors tuo reikalu demokratai labai daug planavo). Bet kongresas pabijojo pritarti tokioms reformoms, kaip welfare pertvarkymui kitais principais, administracijos aparato

konsolidavimui ir federacinių mokesčių dolerio pasidalinimui tarp centro ir periferijų. Bet ir čia jau yra įvykę dideli lūžiai prezidento naudai.

Svarbiausias kovos bruožas buvo kongreso, ypač senato, bandymas apriboti prezidento teises užsienio politikos vedimo ir saugumo srityse, kuo kongresas buvo pradėjęs nesidomėti nuo prez. Rooseveltto laikų. Pradėta nuo bandymo priversti prezidentą Nixoną ištraukti JAV kariuomenę iš Vietnamo kongreso nustatytu laiku ir ištraukti nurodytą skaičių karių iš Europos. Abudu bandymai nepasisekė, nes prez. jiems nepritarė. Mėginta šį tą daryti pagalbos užsieniams biudžetą svarstant, bet tuo tarpu pasilikta prie senos formulės. Klausimą teks dar kartą svarstyti, ko nori pats prezidentas, nes jau turi tuo reikalu bent kelius savo planus.

Idomu ir tai, kad po tiek daug liberalų kalbų apie krašto apsaugos biudžeto sumažinimą, patys konservatoriai jį sumažino tiek, kiek pritarė ir pats prezidentas, per sekretorių Laird įrašęs į kongreso stenogramas visus įspėjimus apie tai, kiek tuo reikalu ir kam išleidžia stipriausias JAV priesas — Sovietų S-ga.

Sesijos gale prez. Nixonas sugebėjo atimti iš demokratų kongreso visus politinius kozerius, kurie galėjo būti jiems naudingi rudenį rinkimų metu — įšaldė kainas ir atlyginimus, paskui paliko jų kontrolę; įvykdė dolerio nuvertinimą tada, kada visi krašto ūkiniai autoritetai ir dauguma kongreso narių pasisakė už nuvertinimą; kongreso demokratų vadai galop deklaravo, kad demokratų valdomas kongresas atsakingas už tai, kad prezidento įstatymdavystės programa būtų svarstoma ir pravesta. Prezidentui pasisekė įtikinti demokratų, kad prezidentų rinkiminės kampanijos finansavimas valstybės pinigais būtų atidėtas tolimesniam laikui. Didžiausias smūgis buvo kelionės paskelbimas į Pekiną ir Maskvą. Net sen. Fulbright ilgai nebegalėjo surasti naujo priekaišto, kad Nixonas taip ilgai remtų Amerikos antikomunistinę politiką buvo labai žalinga Amerikai. Sesijai baigiantis demokratai vėl pasijuto neturį nieko rimtesnio, su kuo galėtų mušti Nixoną rinkimų propagandai prasidedant.

Trumpai pasaulyje

Indijos aukos. — Indijos kare su Pakistanu žuvo 2,307 kariai, sužeisti 6,163 ir dingę be žinios 2,163. Prarasta 73 tankai ir 45 lėktuvai. Karas truko dvi savaites. Karo pabaigos nelydėjo nė paradai, nė šokiai gatvėse. Toks buvo premjerės Gandhi įsakymas policijai.

Prašo pripažinimo. — Bangla Desh laikinoji vyriausybė jau prašė Amerikos pripažinimo, bet Washingtono atsakymo dar reiks ilgokai laukti. Prašyta ir ūkinės pagalbos, bet ir šis reikalas yra surištas su diplomatinio pripažinimu. Amerikos humanitarinė pagalba bus teikiama greičiausiai tik per J. Tautų aparatą.

kos ginklų ir susisiekimo priemonių pavidale. Vokiečiai savo karines pajėgas ugdavo savanoriais, kurių tarnybos terminas yra nuo 3 iki 15 metų. Tuo tarpu kandidatų pakanka, nes geras atlyginimas ir daug galimybių įsigyti specialybes, bet didelis vargas su treniruotės vietomis, kur būtų galima veikti su tikrais ginklais. Mat, Vokietija taip trirsta apgyvenyta, kad tinkamiems poligonams įrengti kaip ir nėra vietos. Atskiri daliniai pratyboms vyksta į Angliją, Ameriką, Portugaliją, Sardiniją ir Kretą.

Vokiečių strategų nuomone, ne taip svarbu, kiek Amerikos karių bus Europoje, bet svarbu tai, kad jų visada būtų.

Profesionalų armija

Bonna. — Iš NATO narių Europoje V. Vokietija turi didžiausią kariuomenę. Amerikai pajudinus pasitraukimo klausimą, Europos narių grupė įsipareigojo Amerikos našta mažinti, gi savo našta atitinkamai padidinti.

Vokiečių planuose pramatyta savo karinių pajėgų skaičiaus tuo tarpu nedidinti, tik pagerinti profesinį karių paruošimą ir jungti ir karinius dalinius daugiau moderniosios techni-

PROF. IVINSKIO DARBAI LIETUVOS ISTORIJOJE SRITYJE

Viktoras Čižionas, O.F.M.

"Pagrindinis istoriko rūpestis visada turi būti atidengti objektyvią tiesą". — Z. Ivinskis

ISTORINĖS TIESOS IEŠKOTOJAS

Vincas Kudirka sunkiais vergijos laikais, rašydamas Lietuvos himną, išreiškė lietuviams charakteringą bruožą — žavėjimąsi didinga savo tautos praeitimi, iš senovės didvyrių semiantis stiprybės dabarties gyvenimo kovom. Kai lenkai, patraukę lietuvių unijon, vėliau pradėjo juos niekinti ir barbarais vadinti, tai lietuviai didikai savo garbei apginti sugalvojo lietuvių kilmės iš romėnų teoriją; esą, jie savo kilmę aukštesni už lenkus. Kai Lietuva pateko rusų vergijon, o mūsų didikai, sulenkėję, išsigimę, tai smulkiųjų bajorų ir ūkininkų vaikai, pasiekę mokslo, susižavėjo didinga Lietuvos praeitimi. Jie, nesigilindami į šaltinius, kurie anuomet buvo sunkiai prieinami, sukūrė tą romantišką Lietuvos istoriją, kuri pažadino patriotinius lietuvių jausmus ir kuria paskui gyveno net ir nepriklausomos Lietuvos mokyklinis jaunimas, dėl to daugelis mūsų ir šiandien tik tokia savo tautos istoriją tepažįstam.

Istorija gi turi reikšmę tiesa. Joje turi būti vaizduojamas pilnas lietuvių tautos gyvenimas su visomis geromis ir blogomis ypatybėmis. Jei istorija yra gyvenimo mokytoja, tai mes galime mokytis ne tik iš dorybių, bet ir iš klaidų. Vadinas, istorijos objektas, kaip ir kiekvieno mokslo, yra tiesa, o ne grožis ar politinis išskaidymas. Istorija, remdamasi šaltiniais, turi atkurti tokį gyvenimą, koks jis buvo, o ne tokį, kokio mes dabar norėtume. Taip istoriją suprato visi istorikai mokslininkai, taip ją suprato ir a.a. Zenonas Ivinskis. Jis visą amžių savo studijose, remdamasis šaltiniais, stengėsi atskleisti objektyvią tiesą. Kaip tą tiesą surasti, jis mokė savo studentus ir iki mirties kovoję prieš nepagrįstas prielaidas, istoriniais šaltiniais nepagrįstą faktų paneigimą ar išskaidymą.

Pats Z. Ivinskis savo draugam prisipažino, kad jį istorinių tiesų ieškoti, remiantis šaltiniais, išmokė Kauno universiteto profesoriai A. Alekna ir J. Totoraitis, o paskui Muencheno ir Berlyno universitetų profesoriai, ypač A. Brachmannas, kurio globoje jis parašė savo doktorato disertaciją "Lietuvos valstiečių luomo išsivystymas". Ši disertacija Berlyno universiteto buvo labai ge-

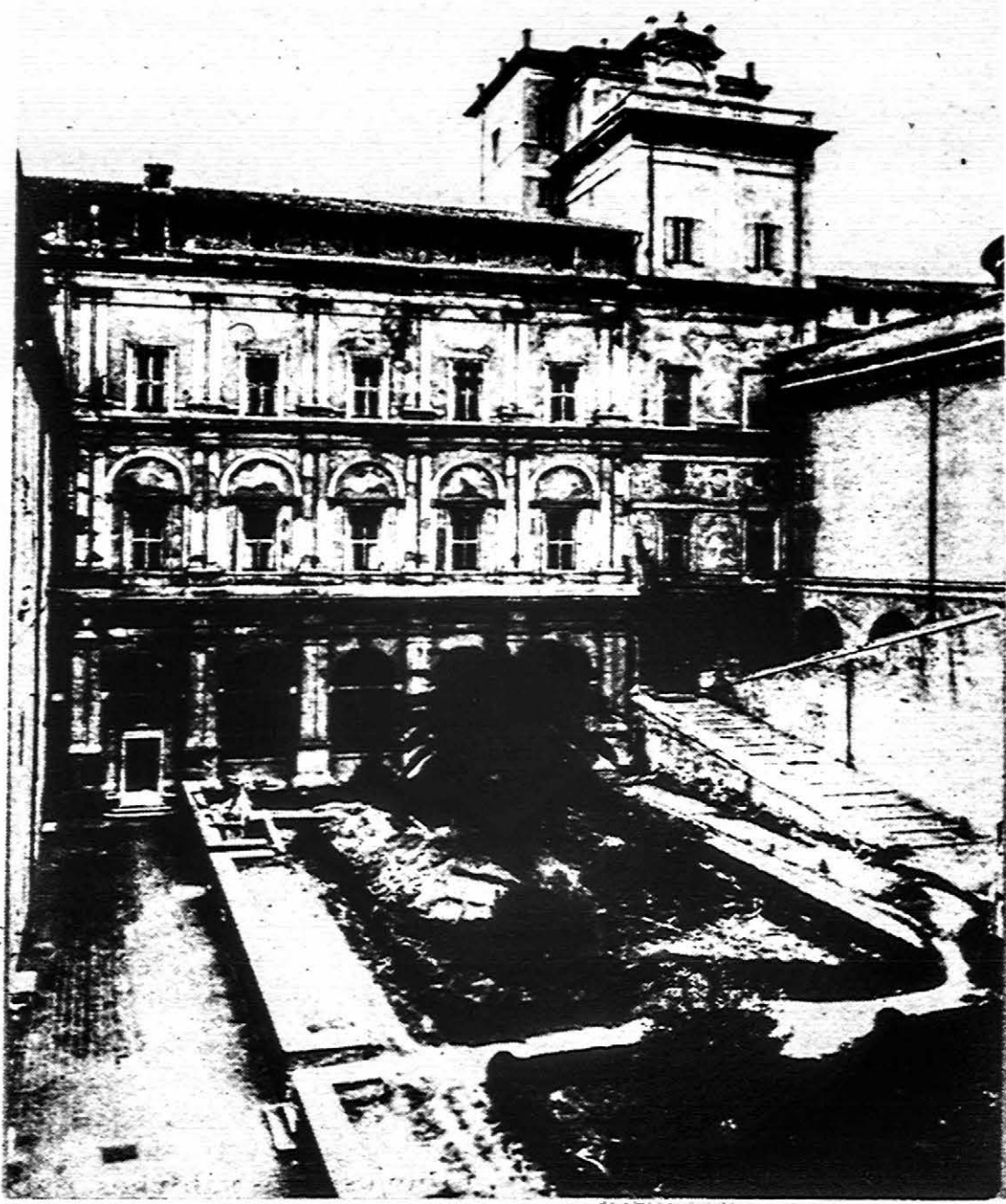
rai įvertinta ir net du kartu 1933 ir 1966 m. istoriniame žurnale "Historische Studien" atspausdinta. Įsigijęs daktaro laipsnį, Z. Ivinskis buvo pilnai pasirošęs ieškoti objektyvios tiesos tolimesnėse savo studijose.

SALTINIŲ IEŠKOJIMAS IR TYRINĖJIMAS

Kitas, prieš 10 metų miręs, Lietuvos istorikas prof. A. Šapoka, sakydavo, kad Lietuvos istorijos šaltinių pažinimas niekas iš mūsų negali prilygti prof. Z. Ivinskiui. Iš tikro,

šaltinių ieškojimui ir tyrinėjimui išleistuose rinkiniuose ir archyvuose reikia gero pasiruošimo, nuovokos, kantrybės, ištvermės ir sveikatos. Visomis šiomis savybėmis šis karšto, palyginti, temperamento žemaitis buvo Dievo apdovanotas. Jis, dar Kaune studijuodamas, peržiūrėjo visus prieinamus vokiečių, lenkų ir rusų išleistus istorinių šaltinių rinkinius, kuriuose buvo Lietuva liečiančių žinių.

Išlaikęs doktorato egzaminus (1932 gruodžio 1), Z. Ivinskis dar kurį laiką dirbo prof. A.

Vatikano archyvo pastatai, kuriuose Zenonas Ivinskis praleido daug laiko.

Zdebskis, Bubnis, Kudirka pasaulio spaudoje

Dviejų okupuotos Lietuvos kunigų, Juozo Zdebskio ir Prospero Bubnio, nuteisimas vienerių metų darbo stovyklos bausme atkreipė viso laisvojo pasaulio spaudos, radijų ir televizijų dėmesį.

Rio de Janeiro miesto dienraštis *Jornal do Brasil* lapkričio 27 dviejų skilčių žinioje "SSSR kalina du kunigus, mokišius religijos" pateikė kelių spaudos agentūrų informacijas apie Zdebskio ir Bubnio suėmimą. Kitame dienraščio puslapy, žinioje "SSSR suima kunigus, kurie moko tikybos" pažymėta: nors kunigų byla vyko Kaune, tačiau apie 600 tikinčiųjų buvo susirin-

kę prie teismo bylos nagrinėjimo rytą — jie buvo ant laiptų ir koridoriuose. Paminėtas lietuvių skundas dėl prieš trejus metus išleistos maldaknygės, kurios tiražas buvo visai mažas. Apie kunigų nuteisimą rašė ir visa eilė kitų Brazilijos laikraščių.

Australijos Melbourne dienraštis *The Herald* lapkričio 26 ir dienraštis *The Advertiser* lapkričio 29 riebiomis antraštelėmis skelbė: "Sovietai suėmė du kunigus". Australijos dienraščiai ta proga pažymėjo, kad lietuvių katalikų tarpe Lietuvoje pastebimas vis didėjęs nepasitenkinimas bei nerimas. Dienraščiai

Apie nuteisimą žinias paskelbė Airijos spauda (*Dublin The Irish Press*), Seoule leidžiamas *The Korea Times* dienraštis ir eilė kitų.

Šalia didžiosios JAV spaudos, į kunigų nubaudimą atkreipė dėmesį ir JAV katalikų spauda, pvz. *Newark* o arkidiecezijos organas *The Advocate*. Nurodyta, kad okupanto režimas Lietuvoje deda pastangas įmanomai labiau susilpninti Bažnyčios įtaką gyventojų tarpe.

Papildomai Elta pasiekė ištraukas šių laikraščių: Italijos Romos "Il Tempo", "Il Popolo", "Il Secolo d'Italia"; Neapolio "Roma", "Il Matino"; Florencijos "La Nazione"; Torino "La Stampa", Bolognijos "Il Resto del Carlino". Romoje leidžiamas anglų kalba "Daily American" rašė dar ir apie Kudirką, kad jam uždrausta įsigyti maisto ir kt. prekių stovyklos krautuve.

Venecueloje apie Zdebskio ir Bubnio nubaudimą plačiai rašė "El Universal", "El Nacional", sostinės laikraščiai.

Brazilijos laikraščiai rašė apie kunigus ir Kudirką — Sao Paulo dienraštis "Folha de Tarde"; dienraštis "O Estado de Sao Paulo" įsidėjo ir žinią, kad Kudirka badauja. (Elta)

Brachmanno vadovaujamame archyve, o 1933 pavasarį dviem mėnesiam buvo išvykęs į Dancigo archyvą, kuriame rado daug medžiagos Prūsijos ūkinių santykių su Lietuva klausimu. Tokiu pat tikslu vėliau jis keliis kartus tyrinėjo Rygos ir Karaliaučiaus išsilikusius Vokiečių ordino ir kitus archyvus, pašauktas kariuomenės (1933-35) tyrinėjo Lietuvos kariuomenės archyvą.

Archyvai ir bibliotekos jį traukė tarsi magnetas. Antrojo pasaulinio karo metu, išblokštas iš tėvynės, kai dauguma lietuvių emigravo į užjūrius, Z. Ivinskis 1949 nuvyko į Romą ir tyrinėjo Vatikano ir Jėzuitų archyvus, rinkdamas Lietuvai liečiančias žinias. Šiuos archyvus jis yra aprašęs "Aidų" žurnale 1950. Tuo metu Romoje istoriją studijavo kunigai R. Krasauskas, P. Rabikauskas, S. Matulis ir kt. Norėdamas juos supažindinti su Lietuvos istorijos šaltiniais, Z. Ivinskis savo bute dėstė jiems specialų kursą. Jis juose uždegė tokią Lietuvos istorijos ir jos šaltinių tyrinėjimo meilę, kad paskui jie, surinkę Vatikano archyve Lietuvos vyskupų relacijas apie vyskupijas, paruošė jas spaudai ir išleido kaip I-ji Lietuvos istorijos šaltinių tomą. Jie jau turi paruošę medžiagą ir kitiems 4 tomams, bet iki šiol neranda leidėjo. (b.d.)

pakartojo apklausinėtų Prienu vaikų atsakymą. Pvz. tardytojo paklaustas vaikas, ko mokė kunigas Zdebskis, atsakė: "Nedaužyti langų ir nevogti". Į klausimą, ar kunigas juos mokė apie Dievą ir Mariją, vaikas atsakė: "Neprišimenu".

Australijos spauda įdėjo mažą Lietuvos žemėlapių su pažymėtais trim miestais: Kaunu, Raseiniais ir Prienuis.

Kunigų nubaudimas rado platų atgarsį ir Italijos spaudoje. Apie Zdebskio ir Bubnio nuteisimą darbo stovyklos bausme plačias informacijas skelbė Romos dienraštis *Il Secolo d'Italia*, Veronoj leidžiamas *Arena di Verona* (lapkr. 27) ir "Viša eilė kitų. Žinių antraštės: "Lietuvių tragedija", "Persekiojimai dėl tikėjimo į Dievą" ir pan. Paprėžiama: Kremlius nutaręs visų smarkumu persekioti tikinčiuosius Lietuvoje, krašte, kurio gyventojų dauguma — katalikai.

Apie nuteisimą žinias paskelbė Airijos spauda (*Dublin The Irish Press*), Seoule leidžiamas *The Korea Times* dienraštis ir eilė kitų.

Šalia didžiosios JAV spaudos, į kunigų nubaudimą atkreipė dėmesį ir JAV katalikų spauda, pvz. *Newark* o arkidiecezijos organas *The Advocate*. Nurodyta, kad okupanto režimas Lietuvoje deda pastangas įmanomai labiau susilpninti Bažnyčios įtaką gyventojų tarpe.

Papildomai Elta pasiekė ištraukas šių laikraščių: Italijos Romos "Il Tempo", "Il Popolo", "Il Secolo d'Italia"; Neapolio "Roma", "Il Matino"; Florencijos "La Nazione"; Torino "La Stampa", Bolognijos "Il Resto del Carlino". Romoje leidžiamas anglų kalba "Daily American" rašė dar ir apie Kudirką, kad jam uždrausta įsigyti maisto ir kt. prekių stovyklos krautuve.

Venecueloje apie Zdebskio ir Bubnio nubaudimą plačiai rašė "El Universal", "El Nacional", sostinės laikraščiai.

Brazilijos laikraščiai rašė apie kunigus ir Kudirką — Sao Paulo dienraštis "Folha de Tarde"; dienraštis "O Estado de Sao Paulo" įsidėjo ir žinią, kad Kudirka badauja. (Elta)

Demonstracijos dėl kun. Zdebskio ir kun. Bubnio

Ryšium su kunigų Zdebskio ir Bubnio nuteisimu, gruodžio 2 įvyko demonstracija Long Island, netoli sovietų pareigūnų gyvenamos būstinės, Glen Cove. Šalia katalikų (vyskupas Sherman), demonstracijoj dalyvavo ir žydų rabinai bei protestantų

(nukelta į 4 psl.)

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, complete), v. bismo mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamas garbingas laidotuvas. Modernios kopyčios. oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kalna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dažai ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektuotojai ir statytojai, 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknėlėms. Taip pat šilkinių maišyčių, spalvotos lovos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausių rūšių pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakelut Europą. Užleikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-u vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot-patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktoriaus dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radioj stoč. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07078.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288. 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; FO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laiku WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Fr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Dar ir dabar jaunieji Maironio mokyklos mokiniai prisimena demonstracijas prie Sovietų pasiuntinybės, kada jie nešė plakatus ir prašė išduotam jūrininkui Simui Kudirkai laisvės. Jie buvo parengę ir siuntinukus Kalėdų švenčių proga, bet jų nepriėmė pasiuntinybė ir net nesikalbėjo su mokinių atstovais.

Nuotr. Andriaus Osmolskio

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

TRAVELER'S VILLAGE

("VYTIS" INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: LEKTUVAI VIESBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas	Specialios nuolaidos: INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai) GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS
---	---

DARBININKAS910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and August when published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreikšia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Beldžiamės į duris

Ne vienos tos durys, į kurias mėginame belstis. Ir mėginam belstis ne vienas.

— Kalifornijoje L. Bendruomenės iniciatyva organizuojama peticija, kuri belstys į Baltųjų Rūmų duris dėl Simo Kudirkos.

— Chicagoje Alto valdyba paskelbė peticiją Baltiesiems Rūmams ir J. Tautom: protestui prieš Lietuvos okupaciją, prieš tikėjimo persekiojimą ir Kudirkos kalinimą.

— Jaunimo kongreso komitetas svarstė peticiją į J. Tautos. Beldžiamės ir nepeticijom.

— Bendruomenė (JAV) dar 1971 pradžioje beldėsi į Kongreso duris dėl "Ethnic Heritage Studies".

— Altas beldėsi irgi į Kongreso duris, kad priimtų įstatymą įsteigti "Baltic Countries Freedom Administration", kuri materialiai paremtų atskiras egzilių organizacijas, stiprinančias pavergtųjų gyventojų dvasią.

— O pirmojo jaunimo kongreso rengėjai organizavo peticiją J. Tautom.

Belstis reikia. Tai judėjimas. Tai gyvybės ženklas. Tačiau judėjimas yra prasmingas, kai jis racionaliizuotas, apskaitytas, ko siekia, kokiems būdais, ir pasiryžęs ištęsti.

-0-

Suminėti "beldimosi" faktai rodo partizanines, atskirų veiksmų veiksmų pastangas. Ar jie tarp savęs informavosi, tarėsi — nežinome. Tik apie jaunimo kongreso peticiją J. Šoliūnas pastebėjo, kad komisija net pačią peticiją adresavusi J. Tautų komisijai, kuri neegzistuoja (Darb. sausio 5), o į Laisvę Nr. 12 atkreipė dėmesį, kad "Baltic... Administration" projektas buvęs kalbėtas Alto suvažiavime dar 1969 m., ir nuo ta-

da "praėjo dveji su kaupu metai, o apie tą žygį ir jo pasekmes nieko negirdėti". Nedaug kas buvo girdėti ir apie pirmojo jaunimo kongreso peticijos likimą.

Toki beldimosi faktai galėtų skatinti beldimosi iniciatorius pasvarstyti kai kurias sugestijas:

1. Ar peticija šiais laikais yra paveiki beldimosi priemonė — argumentų gali būti už ir prieš. Bet peticijų infliacija gali jas nupiginti, kaip pinigine infliacija nupigina pinigą.

Jei jau peticijos imamasi, tai ji turėtų būti sutarta su kitais veiksniais; tada ji sukeltų daugiau entuziazmo ir virstų masiniu balsu. O tokia yra paveiksmė.

Nėra pagrindo tikėti, kad veiksniai imtųsi peticijos ar kitos beldimosi priemonės, tenorėdami tuo savo buvimą pateisinti ir kitus įtikinti, kad veikia. Visi nori ką gero lietuviškam reikalui pasiekti. Tad:

2. Ar nebūtų tikslingiau, kad vienu ir tuo pačiu reikalu į Washingtono duris belstųsi viena delegacija visų lietuvių vardu.

Tiesa, kai kas esą girdėjęs Washingtono palankumą, kad belstųsi skirtingos grupės. Tokis palankumas gal atstovauja Washingtono interesui. Bet jis nebūtinai turi sutapti su lietuvių interesu.

3. Belskite, prašykite — skatino evangelija. Atidaryti ir duoti žadėjo Dievas. Bet žmonių ausys yra taip apkurtintos visoko chaoso, kad tegali išgirsti tik "kumščia" beldžiamas duris. Taigi vieningai visų.

Už partizaninę iniciatyvą kalbėtų lietuviškas "lašas... akmenį prato". Bet politikų širdys nėra akmeninės. Jos yra guminės. Ir tik didelė jėga jas tegali ištempti. Tokiai jėgai reikia visų vieningo suderinto veikimo.

KONCERTAS DAINININKĖS, KURI ATIDARYS IR 1972 OLIMPIJADĄ**Šalkauskis ir Šukytė susitiko Miunchene (3)**

J. LUKOŠIUS

Stasio Šalkauskio minėjimas po profesorių Maceinos ir Eretos paskaitų vainikuotas koncertu.

Po pertraukos aukšto lygio dainų ir arių pyne pateikė Lilija Šukytė, New Yorko (Metropolitan), Vienos, Berlyno ir Miuncheno operų solistė, pianinu palydėta Wolfgang Schmittu. Vienu išėjimu ji padainavo penkis K. Binkio (Rūta, Rūgiagėlės, Aguonėlės, Obelių žiedai ir Tulpės) ir keturias liaudies (Plaukia antelės, Oi mergyte, Rūta žalioji ir Oi laukiau, laukiau) dainas, komponuotas J. Gruodžio, K. V. Banaičio, V. Jakubėno, V. Klovos ir S. Gailevičiaus.

Visom dainom L. Šukytė suteikė individualią interpretaciją. Daug kartų girdėtos melodijos jos lūpose skambėjo taip, lyg klausytumeis jų pirmą kartą.

Solistė dainavo dideliu įsijautimu bei raiškumu, daugely dainų pasiekdama nuostabaus subtilumo (Klovos "Rūta žalioji" ir k.). Pasigėrėtina Šukytės lietuviška tarsena. Arijas iš operų Gianni Schicchi ir La Bohème (abi Puccini) dainavo itališkai.

Visos dainos klausytojų buvo palydėtos triukšmingais plojimais, o po paskutinės arijos iš La Bohème solistė buvo pripašyta padainuoti dar vieną. Už iškilų dainos meną atsilyginta didžiule puokšte gražiausių rožių, kokias tik Miunchene buvo galima gauti.

Po koncerto gretimose patalpose iki vidurnakčio vyko vakaronė, kurioje dalyvavo ir L. Šukytė. Aplink ją susispietė

siam būreliui ji papasakojo apie savo jaunystę ir kietą darbą ruošiantis solistės karjerai. Patirta, kad ji atidarys 1972 olimpiadą Miunchene korejiečių kompozitoriaus Isang Yun opera Sim Tjong. Tą operą užsakė olimpiados komitetas. Autorius, išgirdęs Šukytę dainuojant Berlyne, sutiko kūrinių sukomponuoti tik ta sąlyga, jei dainuos Šukytė. Taip ir susitarta. Sim Tjong reiškia angelas, nužengias iš dangaus, kad padarytų pasaulį geresnį. Tai budistiška sielų inkarnacija.

Prie Šalkauskio minėjimo priklausė ir rytojaus dienos (sekmadienio) pamaldos, kuriose dalyvavo apie šimtinė tautiečių. 10:30 val. Šv. Jokūbo bažnyčioje mišias aukojo vysk. A. L. Deksnys su prel. J. Aviša, dr. P. Celiešium, kun. Br. Liubinu ir kun. V. Damijonaičiu. Apeigas tvarkė tėv. dr. K. Zalalis, O FM. I lekciją skaitė Kr. Pauliukevičiūtė, bendruomenės maldas kalbėjo Rom. Zutaiteitė, Manfr. Šiušelis, abu Vasario 16 gimnazijos abiturientai.

Pamokslą minėjimo tema pasakė vysk. Deksnys. Ganytojas pastebėjo, kad kiekviena tauta, ypač jaunosios tautos, reikalingos pranašų-kelrodžių. Stasys

Šalkauskis ir buvo mūsų tautos pranašas bei apaštalas. Jis savo mokslu skelbė ir savo gyvenimu rodė aukštąjį krikščionio idealą. Visa jo kūryba buvo tiesos ieškojimas giliu tikėjimu ir nuosirdžia meile. Jis mokė, jog visa yra gera, kas sutinka su tiesos, doros ir gėrio bei grožio principais, ateinančiais į mus iš amžinybės. Šalkauskis skleidė Gvąją Dvasią. Tai yra ne kas kita, kaip pastovi dvasinė įtampa siekiant idealo.

Šalkauskis buvo mūsų tautos sudvasinimo apaštalas. Jo pasėtoji sėkla negali laisvai skleistis tėvynėje, užtat ji sklaidžiasi ir leidžia atžalas išeivijoje. Mes gėrimės technikos pažanga, bet už ją žymiai vertesnis yra moralinis tobulėjimas. Juo labiausiai rūpinosi Šalkauskis. Įkūnyti jo idealus savo gyvenime turi būti pagrindinis mūsų uždavinys.

Pamokslininkas kvietė visus ryžtis tarnauti tiesai, nepaisant sutinkamų sunkumų.

Per mišias buvo giedamos lietuviškos giesmės, kurias vargonais pradėjo ir palydėjo kun. prof. L. Budreckas.

Pamaldų dalyvių pas save "kuklių pusryčių" pakvietė Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktorius prel. dr. J. Aviža. Atvyko per 40 asmenų, tarp kurių buvo vyskupas, solistė Šukytė su mama, dr. Gerutis iš Šveicarijos ir k. Vaisės truko per porą valandų.

Ruošiant minėjimą, daugiausia darbo ir rūpestio įdėjo neišsenkamos energijos ir entuziazmo Alina Grininė.

Lilija Šukytė, operos solistė, dainuoja St. Šalkauskio minėjime Miunchene, Vokietijoje.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos veiklos gairės

1. Naujoji Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba savo veiklą pradeda Jaunimo metų išvakarėse. Perėmę pareigas iš buvusiosios valdybos, radome Sąjungą įstatytą į darbingą kelią, kuriuo ir mes ryšimės eiti, kreipdami dar didesnį dėmesį į jaunimą, kad galėtume išugdyti naujų spaudos darbuotojų. Šiam tikslui steigiamas Dr. Petro Daužvardžio Spaudos Fondas, iš kurio premijomis bei stipendijomis skatiname jaunimą studijuoti žurnalistiką, lietuviškai rašyti, pamilti savąją spaudą ir joje bendradarbiauti. Norėdami paruošti naujų žurnalistų esame pasiryžę organizuoti paskaitas bei kursus ir išleisti žurnalistikos vadovėlį. Dėkojame Pedagoginiam Lituanistikos Institutui, kad jame dėstoma ir žurnalistika. Labai pageidautume, kad ir

lituanistinės mokyklose būtų atkreiptas dėmesys į jaunųjų spaudos darbininkų paruošimą. Labai vertiname jaunimo žurnalus ir jaunimo skyrius įvairiuose laikraščiuose. Jiems niekuomet nebus atsakyta visokeriopa žurnalistų pagalba.

2. Kiekvieno darbo pasisekimas daug priklauso nuo visų vieningos talkos, ir organizuotumo, tad stengsimės ir LŽS pritraukti daugiau naujų spaudos darbuotojų bei palaikyti glaudesnius ryšius su visais Sąjungos nariais, ir toliau leisdami LŽS biuletenį, kurį vis turinsime ir tobulinsime. Tikimės, kad į Sąjungą jungsis visi, kuriems tikrai rūpi čia mūsų skelbiami tikslai. Lietuvių Žurnalistų Sąjungoje viešpataus visiškai toleran-

(nukelta į 4 psl.)

**JUOZAS
ERETAS**

TARNYBOJE LIETUVAI

19

Nuo 1930 m. prof. Eretas yra redaktorius Teologijos-filosofijos fakulteto žurnalo "Athenaeum", skiriamos filologijos ir istorijos sritims. Šiuo metu jo redaguojamas šito žurnalo VII-tas tomas.

Tokia yra nenutrūkstamai kylančioji mokslinės prof. Eretos veiklos eiga. Tačiau analoginio nenutrūkstamo kilimo negalima konstatuoti akademinėje jo karjeroje. Įvykusi 1931 m. rudenį Teologijos-filosofijos fakulteto reforma skaudžiai jį palietė ir pastatė jį į nenormalią padėtį, kuri iki šiolei (1934 m. vasara) nėra dar tinkamai atitaisyta.

Akademines karjeros vingiai

Įvykusi 1930 m. birželio 7 d. universiteto reforma nebuvo pakeitusi Teologijos-filosofijos fakulteto santvarkos. Tas fakultetas tam tikra prasme buvo vienas iš konkordatinio susitarimo objektų, ir todėl mūsų vyriausybės pirma norėta dėl jo susitarti su Vatikanu; bet, nesisekant patenkinančio abi šalis susitarimo pasiekti, ryš-

tasi reformuoti fakultetą unilateraliniu būdu. Tai ir įvyko 1931 m. rugpjūčio 14 d. Tuomet panaikintos 5 fakulteto katedros, iš kurių dvi, sociologijos ir psichologijos, katedros priklausė filosofijos skyriui; šalia to vyresnysis fakulteto personalas pagal naujus etatus suredukuotas nuo 38 iki 19. Likęs po reformos fakulteto personalas patvirtintas pačiu pertvarkomuoju įstatymu, išskyrus istorijos ir literatūros katedrų dėstytojus. Tokiu būdu prof. Eretui, kaip germanistikos dėstytojui, reikalingas buvo atskiras patvirtinimas; tokio patvirtinimo nėra gauta iki šiolei (1934 m. vasara), nors fakultetas yra jį pristatęs patvirtinti ekstraordinarinio profesoriaus vietai dviem atvejais: 1931 ir 1933 m.

Dėl nurodytų priežasčių prof. Eretas nustojo profesoriaus vietos 1931 m. gruodžio 15 d. Prie profesoriaus pareigų jis grįžo 1932 m. spalio 1 d., kai fakultetas pasiūlė jam tęsti savo darbą vyresniojo asistentu, kuriam reikalingas, pagal naują universiteto statutą, tik universiteto rektoriaus patvirtinimas. Tikiuos nesuklysiąs pasakęs, kad, fakulteto daugumos narių įsitikinimu, prof. Eretas pagal mokslinius savo nuopelnus turėtų būti pakeltas į ordinarinius profesorius. Jei jis fakulteto pristatytas patvirtinti ekstraordinarinio profesoriaus, tai tik tam, kad jo kandidatūra būtų labiau priimtina, kaip nekomplikuojama sykiu promocijos į aukštesnį laipsnį.

Atleistam 1931 m. iš akademinės tarnybos prof. Eretui buvo kilusi gyvenimiška problema, kas toliau daryti. Su pamėgimu atsidėjęs akademiniam darbui, neturėdamas pastovių materialinių išteklių gyvenimui ir sykiu kylodamas jau gana gausios šeimos našta, jis atsidūrė nepavydėtinoje padėtyje. Savo pavyzdžiu jis skaudžiai patyrė nepatogumą tos padėties, kurioje apie profesorų paskyrimą sprendžia pašaliniai mokslui motyvai. Tokiose aplinkybėse, rodos, pats likimas buvo pašaukęs jį eiti sekretoriaus pareigas besikuriančio Katalikų universiteto organizaciniame komitete. Prof. Eretas prisirišęs šitas pareigas, bet sykiu neatsisakė nuo savo mokslinės kūrybos.

Grįžusiam po 9 mėnesių pertraukos į akademinį darbą prof. Eretui teko dirbti šitą darbą sunkiomis moralinėmis ir materialinėmis sąlygomis. Bet tai nepalaužė

nei jo energijos, nei kuriamųjų užsimojimų, nei jo giedro stoisko nusiteikimo. Jis pasiliko iš esmės tas pats, tik labiau pasimokęs iš savo paklydimų ir nemalonių patyrimų. "Kaip žinote, sakė jis man vieną kartą, aš esu patyręs iš žmonių daug nemalonių ir puolimų, bet nepasakyčiau, kad visame tame nebūtų buvę jokio pagrindo: nė mažiausia mano paklaida nepaėjo man dykai. Tačiau tai anaipol nereiškia, kad aš visu kuo kaltas, ką man prikiša". Tai galėjo pasakyti ne jaunas entuziastas, tikėjęs rasti Kaune egzotišką įdomybių centrą, ne šaunus Vilniaus gynėjas, ne karštas sportininkas, ne optimistiskai nusiteikęs Seimo atstovas, bet gyvenimo išmėgintas ir moraliai ir intelektualiai subrendęs vyras, kuris nėra velniui dirbęs, mąstęs, kovojęs, kentėjęs. Jo priešininkai nė nespėja, kad dabartinis prof. Eretas tiek pat skiriasi nuo jauno daktaro, atvykusio į Lietuvą prieš 15 metų, kaip pilnai išsivystęs augmuo nuo jauno daigo.

Pergvenęs politinės akcijos ir net partinio priklausomumo laikotarpį, jis ne tik nėra užsikrėtęs ekskluzyvizmu ir partikuliariškumu, bet vis labiau linksta į universalizmą ir integralinę sintezę. Toliau oportunizmui, jis vis dėlto nėra linkęs statyti jokio svarbesnio klausimo su nesutariamu griežtumu, nors anaipol nelaiko principalaus tvirtumo stokos nuopelnu kokia nors prasme. Šitose dabartinio prof. Eretos ypatybėse ryškiai išsina aiškėn katalikiškoji jo formacija. Katalikiškoji pasaulėžiūra, katalikų mokslininkų tradicijos ir naujų laikų patyrimai, kurių įtakoje jis yra subrendęs, padarė tai, kad šiuo metu jis yra gana ryškus kataliko mokslininko tipas. Rašydamas tai, gerai nusimanau, kad tuo pačiu daug kam charakterizuojų jį odiozininiu būdu, nes pas mus apskiai dar yra žmonių, kurie nesugeba teigiamai vertinti katalikų mokslininkų nuopelnų. Bet nūlytėti kalbamąjį prof. Eretos katalikiškumą reikėtų apleisti jo charakteristikoje vieną iš ryškiausių bruožų.

Nuo 1931 m. prof. Eretas yra II vicepirmininkas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Valdyboje. 1933 m. pradžioje labiausiai jo pastangomis buvo įvykęs Lietuvos katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavimas Kaune.

(Bus daugiau)

IŠ VLIKO TARYBOS POSĖDŽIO

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto tarybos posėdis įvyko 1971 gruodžio 28 New Yorke.

Posėdį pradėdant, buvo pagerbti trys neseniai mirusieji žymūs lietuviai: '971 gruodžio 13 Miunchene, Vokietijoje, miręs advokatas Kazys Oleka, buvęs nepriklausomos Lietuvos seimo narys ir vidaus reikalų ministras, 1971 gruodžio 24 Bonnoje, Vokietijoje, miręs profesorius dr. Zenonas Ivinskis, buvęs Vliko ir jo vykdomosios tarybos narys, ir 1971 gruodžio 28 New Yorke miręs inžinierius, kūrėjas savanoris, pulk. Antanas Novickis, buvęs Lietuvos laikinosios vyriausybės susisiekimo ministras ir Vliko vykdomosios tarybos narys.

Vliko valdybos pirmininkas dr. J. K. Valiūnas painformavo apie valdybos ruošą Vliko seimui Detrote, Vliko reagavimą dėl kunigų Zdebskio ir Bubnio nuteisimo okupuotoj Lietuvoj, Simo Kudirkos tragedijos meti-

nių atžymėjimą, pasikalbėjimus su Ukrainos prezidentu Livickiu, padėką JAV Kongreso Atst. Rūmų nariui E. Derwinskiui už Lietuvos padėties priminimą J. Tautų komisijos posėdy, svetimųjų spaudos sekimą ir apie pasitraukimą iš Vliko valdybos jos nario dr. B. Nemicko.

Valdybos vicepirmininkas Juozas Audėnas painformavo apie Vliko seimą ir jo nutarimus. Jo pranešimą papildė B. Bieliukas ir J. Pažemėnas.

Diskusijose dėl tarptautinės padėties ir jos poveikio Lietuvos laisvinimui pasisakė Vaitiekūnas, Valaitis, Pažemėnas, Sidzikauskas, Radzivas, Bieliukas, Banelis, Audėnas, Virbickas, Nemickas. Diskusijų išvadoje taryba sutarė, kad Vliko valdyba sudarytų ad hoc komisiją, kuri, atsižvelgdama į šiuo metu vykstančius tarptautinės padėties dinamiškus pasikeitimus ir į Europos padėties stabilizavimąsi status quo pagrindu, pateiktų Vlikui konkrečių siūlymų dėl laisvinimo veiklos turinio, metodų ir priemonių.

Vyt. Vaitiekūnas priminė, kad 1970 gruodžio 18 taryba yra nustačiusi savo komisijom trejų metų kadenciją ir kad kai kurios tarybos komisijos yra sudarytos jau 1965, kai kurios gi 1968, todėl yra klausimas, ar nereikia tarybai komisijų perrinkti. Komisijų atstovam pareiškus, kad komisijos yra atsišalinusios, taryba sutarė pavesti tarybos pirmininkui išsiaiškinti su tarybos nariais būsimų komisijų sudėtį.

Kadangi iki naujų sąmatos metų valdyba nespėjo paruo-

ti sąmatos projekto, valdybos vicepirmininkas J. Audėnas prašė tarybą nutarti leisti valdybai daryti mėnesines išlaidas vienos dvyliktosios praėjusių metų sąmatos ribose. Pasikeitus nuomonėmis, Audėno prašymas tarybos priimtas su papildymu, kad 1972 metų sąmatos projek-

tą valdyba pateiktų tarybai tvirtinti ne vėliau kaip 1972 sausio 31.

Vliko tarybos posėdžiui pirmininkavo dr. Bronius Radzivas, Lietuvių Fronto Bičiulių atstovas, sekretoriavo Vytautas Vaitiekūnas, Lietuvių Kriksčionių Darbininkų Sąjungos atstovas. Posėdį dalyvavo PLB atstovas Balys Raugas ir svečias prof. Bronis Kaslas.

(Elta)

Lietuvių Žurnalistų ...

(atkelta iš 3 psl.)

cija kiekvienai lietuvių grupei ir kiekvienam asmeniui; į ją imamami visokių pažiūrų ir įvairių įsitikinimų spaudos darbuotojai, kurie tik rūpinasi lietuvių ir Lietuvos laisve.

3. Spauda yra visų pripažinta didelė jėga, galinti ir jungti, ir skaldyti. Kad lietuviškoji spauda būtų visų mūsų vienybės ir bendro darbo skatintoja, palaikysime glaudžius ryšius su visų laikraščių redaktorais ir radijo bei televizijos vedėjais. Visi turime kaip galima dažniau susitikti, išsikalbėti, išsiaiškinti ir sutartinai dirbti tam pačiam tikslui — Lietuvos prisikėlimui. Darysime viską, kiek mūsų pastangos leis, kad laisvoji lietuvių spauda laikytųsi spaudos etikos, kad jos puslapiuose labiau atsispindėtų vienybės dvasia ir nebūtų išsiskikimų nei prieš atskirus asmenis, nei prieš ideologines grupes. Tuo reikalu jau šiek tiek žygių padaryta, bet bus daroma ir daugiau. Vienybės dvasia teisingia visus lietuvius į bend-

rą kovą prieš Lietuvos okupantą, bet ne prieš brolių lietuvių, gyvenantį laisvėje ar už geležinės uždangos. Šiam tikslui taip pat manome ruošti spaudos konferencijas, suvažiavimus, pasitarimus. Sieksime, kad visa lietuviškoji spauda vadovautųsi mūsų himno žodžiais: "Ir šviesa, ir tiesa mūsų žingsnius telydi; vardan tos Lietuvos vienybė tezydi!"

4. Labai prašome visus spaudos bei radijo darbuotojus, kad jų skelbiamas lietuviškas žodis būtų grynas ir švaresnis. Daugiau meilės ir pagarbos mūsų gimtajai kalbai! Ieškosime priemonių ypač padėti jaunimo laikraščių redaktoriams ir bendradarbiams, kad jų leidinių kalba būtų taisyklingesnė. Visus raginame sekti kalbos skyrius, esančius kai kuriuose mūsų laikraščiuose ir žurnaluose.

5. Kiek mes būsime pajėgūs įvykdyti užsibrėžtus planus, labai daug priklausys ir nuo Sąjungos išdo. Tikimės, kad visuomenė ir organizacijos mūsų

Bostono ir apylinkės ateitininkai sendraugiai gruodžio 5 savo susirinkime Andriaus ir Veronikos Keturakių bute surengė dr. Leono Bisto pagerbimą.

Dieną už velionį mišias aukojo prel. V. Balčiūnas. Jis ir susirinkime sukalbėjo maldą. Pradžioje buvo pagerbti neseniai mirusieji: Bostono ateitininkų dvasios vadas kun. M. Vembrė, dr. Leonas Bistras ir Vilniuj mirusi Julija Maceinienė.

Apie velionį profesorį dr. L. Bistrą kalbėjo dr. Juozas Girnius, įdomiai pavaizduodamas jo gyvenimą ir darbus. Stasys Lušys apibūdino L. Bisto politinę veiklą. Prof. A. Kučas išskėlė idealistinius L. Bisto nusi-

pastangas įvertins ir parems, kad atsirastų šių tarp reikalingų darbų mecenatų bei rėmėjų. Žurnalistai dažnai dirba tik už ačiū, o kartais dar nė to nesulaukia.

6. Pageidaujame, kad įvairiose vietovėse, kur yra būrelis žurnalistų, būtų steigiami LŽS skyriai, kurie, drauge dirbdami ir pasitardami, galėtų geriau spręsti vietinius reikalus, o taip pat padėti ir visai Sąjungai, palaikydami ryšius su centro valdyba.

7. Jeigu atsirastų galimybių, stengsimės užmegzti ryšius ir su kitų šalių bei tarptautinėmis žurnalistų sąjungomis, kad galėtume plačiau paskleisti savo laisvės siekimus, painformuoti apie mūsų tautos tragediją ir priminti jos teises į nepriklausomybę.

LŽS Centro Valdyba

Pagerbtas dr. L. Bistras

teikimus. Buvęs pradžios mokyklų inspektorius J. Strazdas pasakojė, kaip velionis rūpinosi lietuviškomis mokyklomis, kai jis buvo švietimo ministeriu.

Minėjimą pajavairino deklamatoriai: Vaiva Vėbraite ir Kazys Barūnas. V. Vėbraite paskaitė H. Nagio kūrybos, gi K. Barūnas — A. Jasmanio poezijos. Susirinkime dalyvavo ir ateitininkų jaunimo atstovai: Dovilė Eivaitė, Dalia Bielkevičiūtė ir Antanas Razgaitis. Jie kalbėjo jaunimo kongreso reikalu. Tuo pačiu reikalu pasisakė ir susirinkusieji. V. Kulbokiene nurodė, kad kongreso rengėjai daugiau kreiptų dėmesį į jaunimo darbus ir įsipareigojimus.

Svarstyti ir vietiniai moksleivių ateitininkų reikalai. Bostono kuopos globėjas yra dr. J. Navickas. Jam talkina Stasė Cibienė ir Dalia Ivaškiene — jaunųjų ateitininkų globėja.

Susirinkimą baigiant, kun. V. Martinkus sukalbėjo maldą. Dalyvavo apie 50 žmonių. A. Sužiedėlienės rūpesčiu dalyviai galėjo įsigyti naujų lietuviškų knygų.

V. K.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

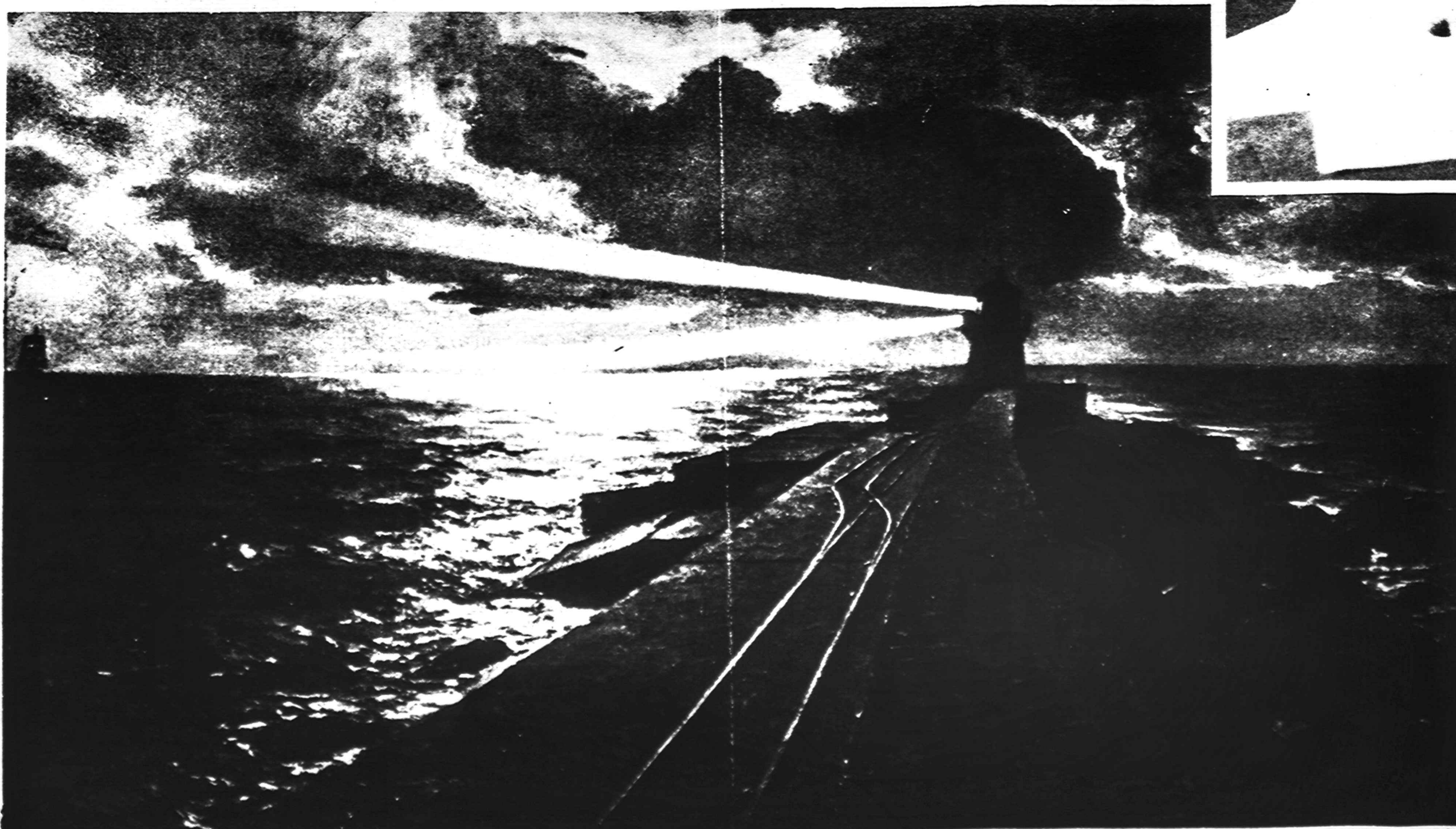
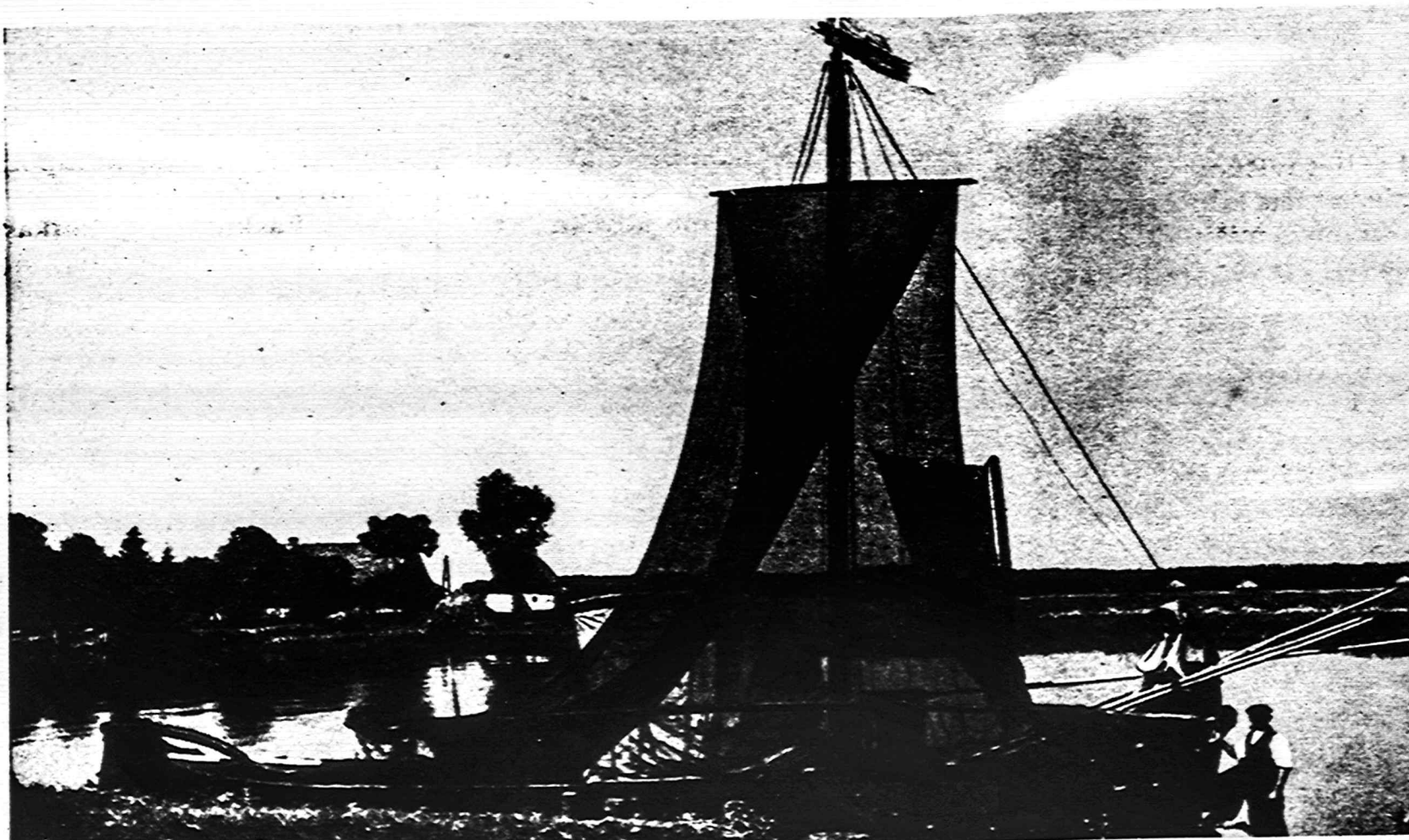
Petronėlė Orintaitė — LIEPALOTŲ MEDYNUOSE, apybraižos, išleido Nidos knygų klubas Londone. Didžiojoje Britanijoje, 216 puslapių, kaina 3 dol.

Juozas Kralikauskas — VAISVILKAS, romanas. Išleido Lietuviškos Knygos klubas Chicagoj. Aplanką piešė Zita Sodeikienė, 234 psl., kaina 4.50 dol.

Zdebskis ...

(atkelta iš 2 psl.)

dvasininkai. Lietuviam atstovavo prel. J. Balkūnas. Buvo nešami plakatai, kuriais griežtai protestuota prieš religijos persekiojimą ir prieš dvasininkų suminėjimą bei teisimą. Apie demonstraciją paskelbė gruodžio 2 The New York Post, o gruodžio 3 ją plačiai aprašė, pateikęs ir nuotrauką. The Long Island Press. (Elta)

Klaipėda

Sausio mėnuo visada primena mum vieną istorinį žygi, kai 1923 sausio 15 sukilėliai paėmė Klaipėdą ir tuo pačiu visą Klaipėdos kraštą prijungė prie Lietuvos.

Tai Klaipėdužė su savo "brangvyniu", su tolimų šalių laivais, Kuršių Neringa su smėlio kopomis, briedžiais, Nemuno žiotys, kurios išsišakoja ir virsta atskiromis upėmis, žvejų kaimai, kaimai su lietuviškais būrais, kurie šimtmečiais kalbėjo lietuviškai ir atsilikę prieš vokiečių priespaudą. Tai Mažoji Lietuva, kuri prisijungė prie Didžiosios Lietuvos, kad visada būtų drauge.

Prisimindami šį žygi, čia dedame to sukilimo vadą — Joną Budrį, kai jis buvo New Yorke Lietuvos gen. konsulas. (Jis mirė 1964 rugsėjo 1.) Kairėje — Klaipėdos švyturys aurodros metu. Tai nežinomo dailininko praeito amžiaus paveikslas. Viršuje kairėje — žvejų kaimelis.

Paminėta Liet. kariuomenė

PHILADELPHIA, PA.

Nors Philadelphia ramovėnai ir negausd, bet jie kiekvienais metais stengiasi atžymėti Lietuvos kariuomenės sukaktį. Paskutinioji sukaktis buvo sujungta su tragiškojo Šimo Kudirkos įvykio metinių minėjimu.

Sv. Andriejaus parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios. Kun. K. Sakalauskas pamokslė išryškino aukos ir kančios prasmę. Pamaldose organizuoti dalyvavo su savo vėliavomis ramovėnai ir skautai. Lietuvių Bendruomenės Balso radijo valandėlė transliavo šventei pritaikytą programą ir perdavė Ramovės skrybių pirmininko B. Raugo kalbą.

Pats minėjimas vyko Lietuvių Muzikinio Klubu namuose, deja, dalyvaujant kukliam skaičiui žmonių, tarp kurių veik nebuvo matyti jaunimo. Praręjusios ir Philadelphia ramovėnų gretos, ypač pastaraisiais metais. Amžinybėj ilsi: Jonas Lietuvninkas, Adolfas Eigelis, Juozas Bakuckas, Petras Ješkelevičius, Alfonsas Jurskis, Balys Ubeika, Albinas Kriščiūnas, Vincas Saudzis, Antanas Impolėnas, Antanas Rukšys ir Juozas Česonis. Tad minėjimas ir buvo pradėtas prisimenant mirusius narius.

Negalejus atvykti Kario daktoriui Z. Raulinaičiui, ilgesnį žodį į susirinkusius tarė B. Raugas. Jautriai perteikta kalba, atrodo, jis stengėsi uždegti klausytojus patriotiškumu ir optimizmu. Trumpiau ir praktiškiau, kalbėjo LB centro valdybos pirm. V. Volertas. Priminęs Kudirkos auką, kalbėjojas kvietė susirinkusius persvarstyti dabartinę mūsų veiklą, išskeldamas eilę klausimų liuanistiniais, kultūriniais, politiniais ir jaunimo reikalais.

Minėjimui baigiantis, LB Philadelphia apylinkės pirm. A. Danta Šimo Kudirkos reikalu pateikė rezoliuciją, kuri buvo susirinkusiųjų priimta ir vėliau pasiūsta prezidentui ir valstybės departamentui.

Meninė daly pasirodė kaimyninės Baltimore vyrų choras Daina. Philadelphiačiai tą chorą išgirdo pirmą kartą ir neapsivylė. Gražų įspūdį sudarė choristų vienodos skoningas apsirėngimas. Jų repertuaras — kuklus: lengvos kariškos dainos, pajvairintos akt. Jono Kazlausko deklamacija. Pradžioje dainavime pasigesta darnumo ir drąsos, bet vėliau vyrai įgavo pasitikėjimo ir publikos buvo priversti dainas kartoti. Choras neseniai susiorganizavęs, ir sunku būtų tikėtis sudėtingesnio repertuaro ar tobulesnio dainų atlikimo. Maloniai stebina choro sąstata. Čia šalia buvusio nepriklausomos Lietuvos kariuomenės viršilos dainuoja ir II pasaulinio karo Amerikos marinas. Tas marinas tai dabartinis Sv. Alfonso parapijos vikaras kun. Antanas Dranginis, vienas iš Dainos choro organizatorių. Šalia ankstesnės emigracijos šešiasdešimtmecio Karpers-Karpavičiaus dainuoja ir dvidešimtmecio gausios Dulių šeimos narys Vincas. Šiame chore ne tik sutilpo dvi emigracijos ir trys kartos, bet čia taip pat dainuoja ir lietuviškai nemokąs ukrainietis J. Stefura, kuris yra ir Amerikos legiono Baltimore lietuvių posto na-

rys. O tam 27 vyrų būriui vadovauja muzikė Lillian Baker-Bakerskienė, ankstesnės emigracijos lietuvis.

Gražu, kad Baltimore dainininkai atvykdami atsivežė ir didoką būrį savo gerbėjų, kurie ne tik padidino kuklų minėjimo dalyvių skaičių, bet ir prisidėjo prie dviejų miestų lietuvių susipažinimo ir suartėjimo.

Po programos pasivažiinta ir prie plokštelių muzikos pasiškta, nors kai kam ir atrodė, kad šokiai ne visai tiko prie šio minėjimo.

Juozas Gaila

DETROIT, MICH.

Lietuvos kariuomenės minėjimo Detroito ruošė ramovėnai ir birutininkės. Jų pastangas nuširdžiai parėmė visa Detroito lietuvių visuomenė, ypač St. Butkaus ir Švyturio šaulių kuopos. Salė visos sėdimos vietos buvo užimtos!

Plk. J. Šepetys įdomioj paskaitoj apšvelgė mūsų tautai pražūtingas dienas — 1940 metų Lietuvos okupaciją. Jo paskaitą būtų galima pavadinti "Du nekariauti karai".

Nuoširdų ir jausmingą žodį tarė Detroito studentų pirm. Saulys Rob. Selenis. Jis kalbėjo apie Simą Kudirką. Kada Vigilant laivo kapitonas išdavė Simą, Rob. Selenis buvo lietuvių studentų suvažiavime Clevelande. Tada studentai išėjo į gatves protestuoti.

Rob. Selenis savo žody paminėjo, kad Šimo Kudirkos tragedija Amerikos lietuvių jaunime sukėlė tokį jausmų subangavimą, kokio negalėjo sukelti nė didžiulės dainų bei šokių šventės.

Buvo priimta Detroito organizacijų centro paruošta rezoliucija. Ją perskaitė Virginija Giedrūnaitė. Rezoliucija išsiūsta prezidentui R. Nixonui ir kitiems valdžios pareigūnams.

Minėjimo dalyviai tylos minutę pagerbė žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Meninę programą atliko iš Windsor atvykęs gražus jaunimo būrelis.

Laima Tautkevičiūtė aktorės gabumais deklamavo eilėraščius.

Gražiai dainavo Aušros kvartetas: Dana Kozulytė, Rūta Čerškutė, Aldona Tautkevičiūtė ir Nijolė Giedrūnaitė. Akordeonistas — Andrius Čerškus. Kvarteto vadovė — Valė Tautkevičienė.

Klausytojai nepagailėjo plojimų. Kvartetas, atrodo, žengia pažangos keliu. Jaučiama, kad jo vadovė jam skiria daug laiko, energijos ir darbo. Koncerto dalyviai apdovanoti gėlėmis.

Minėjimas baigtas tautos himnu.

Kunigaikštienės Birutės d-jos Detroito skrybių pirmininkei Daugvydienei pakvietus minėjimo dalyvius kiton salėn, visi buvo pavaišinti skaniais pietumis. Pietuose dalyvavo virš 150 svečių.

Kaip visuomet, taip ir šįkart minėjime ir pietuose dalyvavo gen. J. Černius su žmona. Iškeltnas jo ryžtas ir pavyzdys, nes į Detroitą jam reikia važiuoti šimtą mylių, o gal kiek ir daugiau.

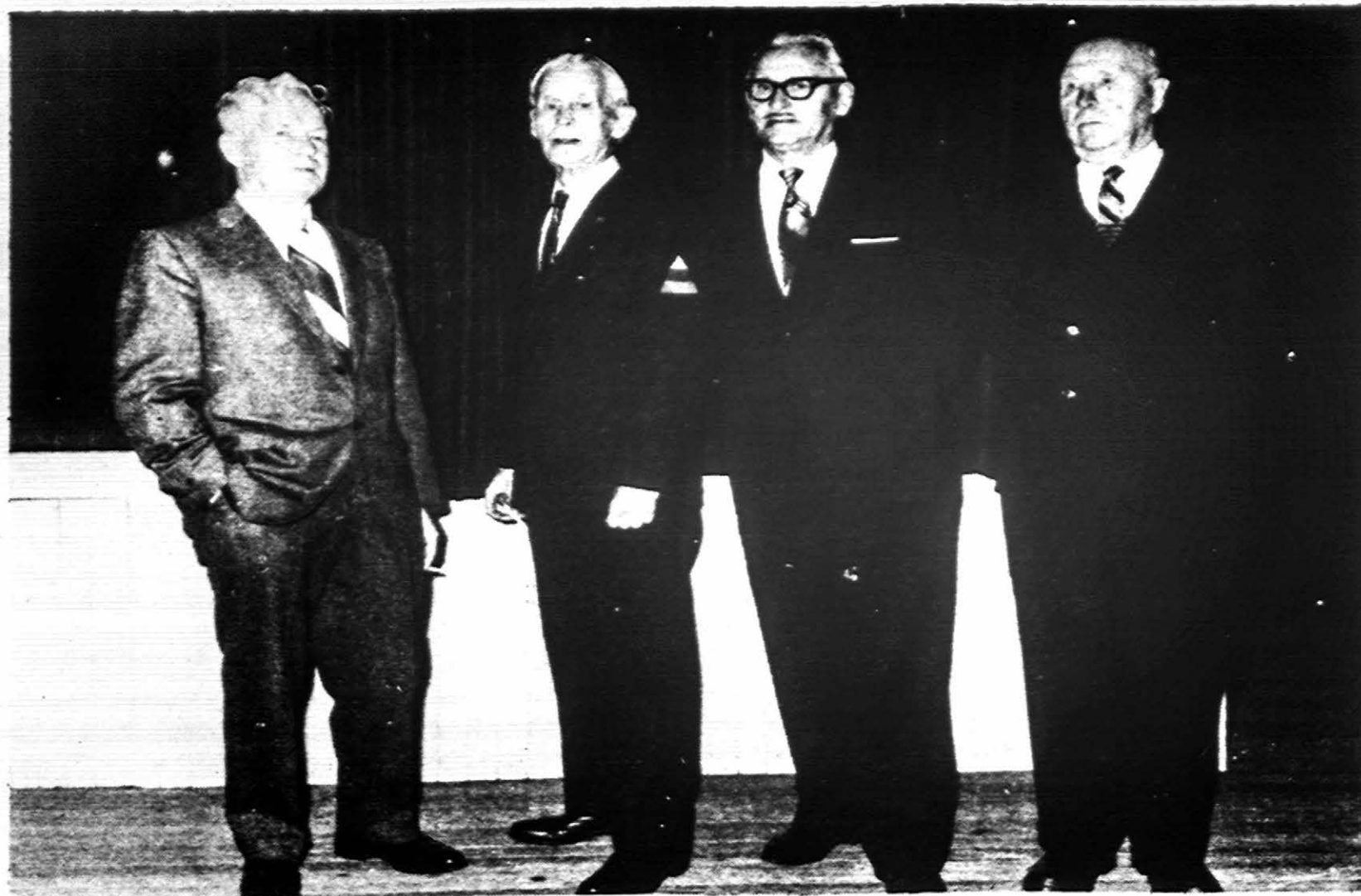
Lietuvos kariuomenės 53 m. sukakties minėjimas buvo prasmingas ir įspūdingas.

V. Mingėla

HOT SPRINGS, ARKANSAS

Lietuvos kariuomenės ir žuvusių už tautos laisvę prisiminimas, suruoštas LSS grandies paastangomis, talkinant LB apylinkėi ir LAS skyriui, įvyko lapkričio 21.

Sv. Marijos bažnyčioje už žuvusių už Lietuvos laisvę ir komunistų nukankintus mūsų tautiečius buvo aukojamos mišios. Pamaldose dalyvavo arti šimto Hot Springs gyvenančių ir besisvečiuojančių lietuvių. Mišias aukėjo klebonas mons. James Gaffney. Jis pamokslė priminė žiniąs mūsų tautos nedalią ir su

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjime Rochester, N. Y. lapkričio 22 dalyvavę savanoriai — kūrėjai. Iš k.: Petras Druseikis, pulk. Raimundas Liormanas, Zigmas Arlauskas, Edv. Petkevičius.

Nuotr. Vyt. Staškevičiaus

širdgėla prisimena aukas, sudėtas ant tautos laisvės aukuro, ir visus tuos, kurie tapo komunizmo aukomis.

Pamaldų metu buvo giedamos lietuviškos giesmės, kurias vargonais palydėjo Jonas Zdanis, Jr.

(Mons. Gaffney lietuviams labai palankus, ir jei tik atsirastų lietuvis kunigas, tai lietuviškos pamaldos būtų laikomos kiekvieną sekmadienį 9 val. ryto.)

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėj. Posėdį atidarė LB pirm. J. Bružas. Į garbės prezidiumą pirmininku pakvietė laisvės kovų veteraną Joną Bagdanavičių, dvi Sibiro tremtines ir savanorius — kūrėjus J. Grybauską ir P. Petrušionį.

Zuvusieji už Lietuvos laisvę nepriklausomybės kovų savanoriai, 1941 m. sukilėliai, partizanai ir Sibire nukankinti lietuvių pagerbti susikaupimu ir tylos minute.

J. Bagdanavičius priminė pirmuosius mūsų kariuomenės žygius ir laimėjimus, atnešusius Lietuvai laisvę. Atkreipė visų dėmesį į spontanišką 1941 m. sukilimą, kuriame ir jis aktyviai dalyvavo.

Moksleivė Vida Sakevičiūtė padeklamavo "Mažytei žemei" tėvynei Lietuvai". J. Grybauskas priminė paskutinių laikų mūsų tautos didvyrį Simą Kudirką. K. Cicėnas gražiai priminė Lietuvos kariuomenę, nes joje ištarnavo aštuonerius metus.

Minėjimo metu prof. K. Račkauskas gulėjo ligoninėj. Jis atsiuntė minėjimo dalyviams sveikinimą ir apgailestavo, kad negali kartu pagerbti kritusiųjų didvyrių. Profesorius įsitikinęs, kad tik heroiškos tautos išlieka priešų nesunaikintos, nors ir negausios.

Pavyzdžių jis eivė mažą graikų tautą, kuri savo žygiams už laisvę visada sėmėsi jėgų iš Iliados ir Odisejos legendarinių didvyrių ir narsųjų Termopilų gynėjų. Graikija ir šiandien laisva, nors pašonėj turi tris komunistinius kaimynus.

Jis su pasididžiavimu priminė, kad ir mūsų tautai nestigo ir nestinga heroizmo. Didžiojo mės mūsų legendarinėmis moterimis: Živilė, Gražina, kunigaikštienė Rėda, Mergele Karžyge ir partizanų eilėse kovojusia pilkaja Lietuvos laukų mergaitė. Mūsų istorijos ekrane matome: Herkų Mantą, Konradą Valenrodą, kun. A. Mackevičių, generolą M. Pečiulionį, Simą Kudirką ir tūkstančius žuvusių partizanų. Kol mūsų tautoje švystės heroizmas, tai ji nežus ir mūsų tėvų žemė bus išsaugota ateinančiom kartom.

Po minėjimo pasivažiinta kavute. Užkandžius parpino mūsų darbščiosios šeimininkės. Vaisėse dalyvavo ir mons. J. P. Gaffney.

K. Ūkana

Kas norėtų skelbti Darbininke prašomas skambinti: GL 2-2923

Norima išleisti naujas lietuviškas giesmynas

Vakarų Europos Lietuvių Sielovada pasiryžo išleisti lietuvišką giesmyną, pagal naujosios mišių liturgijos reikalavimus. Tam tikslui atsietki vask. A. Deksnys, susitaręs su vask. V. Brizgiu, pakvietė į Lietuvių Religinės muzikos komisiją prof. Juozą Žilevičių, prof. dr. Leonardą Šimutį, Jr., kun. Kazimierą Senkų ir kun. Ladą Budrecą.

Giesmyno turinį visų pirma sudarys keli variantai giedotinių mišių nekintamų (ordinarijų) dalių (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei) giedojimas ir skaitytinėse mišiose tas dalis atitinkančios parafrazės lietuviškos giesmės. Be to, giesmynas talpins keletą grupių kintamų mišių dalių bei priedamųjų pamaldų giesmių. Visas minėtų mišių dalių bei priedamųjų pamaldų giedojimas bus pritaikytas vienbalsiai visiem giedoti.

Šiuo leidiniu siekiama tekstus ir melodijas jau turimų giesmių suvienodinti bei naujomis giesmėmis praturtinti.

Kompozitoriai yra prašomi giedotinių mišių nekintamų dalių tekstus imti iš Vakarų Europos Lietuvių Sielovados išleisto mišiolio "Mišių Eiga", o parafrazines ir giesmių žodžius imti arba iš Lietuvoje išleisto "Liturginio Maldyno" (95—106 psl.), arba iš kitų naujai sukurto aprobuotų tekstų.

Naujam lietuviškam giesmynui paruošti yra kviečiami tal-kon visi Vargonininkų Sąjungos nariai ir visi muzikai. Sukūrusieji gerai skambančias vienbalses mišias ar giesmes yra prašomi siųsti šiuo adresu:

Vakarų Europos Lietuvių Sielovada
8939 Bad Woerishofen
Kirchenstrasse 5
West Germany

KULTŪROS ŽIDINYS — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukoj:

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai, Leonia, 500.

Aleksandras, Felicija-Laimė Plateriai, Bethesda, 500, anksė.

Juozas Stašaitis, Dorchester, 500.

Juozas Svirkas, Worcester, 500.

Stanley ir Izabelė Amaitis, Rego Park, 100.

Urula Savitskas, E. Hartford, 500.

Jonas Butkus, Reseda, Calif. 100.

Dr. Stanley Ankudas, Baltimore, 50.

Dr. J. Leimono Fondas, Boston, papildomai 384.18.

Antanas Gailiusis, Cleveland 25.

Palmira Grauzinis, Los Angeles, 25, pažad. 100.

A. Bertulis, Hot Springs, 25.

F. J. Zowe, Boston, 25.

A. Misukevičius, Kearny, 20.

L. A. Dirda, Chicago, 20.

S. Budrienė, Chicago, 20.

J. Baltrušaitis, Hillside, N. J. 10.

Adelė Gilienė ir šeima, Paterson 15.

E. V. Zunar, Dorchester, 15.

C. Pakulis, Silver Springs, 10.

Paul J. Ambrose, Silver Springs 10.

Rimas Černius, Chicago, 10.

M. Ciparas, St. Petersburg, 10.

B. Mateunas, Amsterdam, 5.

H. Skratek, Detroit, 3.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasizadėjimais, bet ir azrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND

Franciscan Monastery

680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kitose laikraščio numeriuose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

IŠ VISUR

— J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washington, per Amerikos Balsą perdavė pavergtai Lietuvai sveikinimus Naujų Metų proga.

— Vliko, Pasaulio LB, Altos ir JAV LB pirmininkai pakvietė dalyvauti Lietuvių Žurnalistų Sąjungos ruošiamame spaudos baliuj. Numatoma spaudos konferencija, kurioj turės progos susitikti vadovaujamų organizacijų pirmininkai su laikraščių redaktorais ir žurnalistais.

— Amerikos Lietuvių Taryba prašo visų, kurie pasirašo peticiją prezidentui Nixonui, pažymėti savo vardą, pavardę ir adresą. Peticijos lapus su parašais prašoma grąžinti į Altos būstinę, 2606 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629 iki 1972 sausio 20.

— Kazys Oleka, buvęs Lietuvos vidaus reikalų ministeris, mirė Miunchene ir gruodžio 16 palaidotas. Velionis buvo gimęs 1880 kovo 4. Baigęs teisės studijas Tartu ir Maskvos universitetuose, nuo 1918 metų pabaigos veikliai reiškėsi teismo įstai-gų kūrimo darbe.

— Altos valdyba, išrinkta 1971 lapkričio 13-14 suvažiavime, prieššventiniam posėdy pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. K. Bobelis, vicepirmininkai T. Blinstrubas, P. Dargis, K. Kleiva, dr. K. Sidlauskas, dr. J. Valaitis, sekr. dr. Vl. Šimaitis, izd. M. Vaidyla, bet pavaduoja teis. J. Zūris, finansų sekr. V. Skorubskas, protokolų sekr. V. Mažeika, valdybos nariai P. Alšėnas, A. Brazis, E. Vilimaitė, arch. V. Vepštas.

— Smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės koncertą sausio 10 transliavo Baltijos Aidų radijas Clevelande per WXEN-FM stotį. Smuikininkė atliko lietuvių, latvių ir estų kompozitorių kūrinius.

— "Paskutinis piknikas", A. Landsbergio komedija, statoma Los Angeles teatralų sausio 15 d. 8 val. vak. Thomas Stars King gimnazijos salėj.

— Dail. "Giedrės Žumbakienės emalės darbų paroda atidaro sausio 15 d. 7 val. vak. Ciurlonio galerijoj, Chicagoj.

— L.B. Vakarų apygardos suvažiavimas įvyksta sausio 15-16 Los Angeles, Calif. Iš Clevelando atvyks Milda Lenkauskienė ir dr. E. Lenkauskas. Viešnia padarys pranešimą apie Jaunimo kongreso reikalus.

— Jaunimo koncertas Detroitė įvyks sausio 15 Lietuvių namuose. Programą atliks solistas Jonas Vaskevičius ir pianistas Jonas Govedas iš Toronto bei brolis ir sesuo Ramūnas ir Laima Underiai, kurie dainuos savo parašytas lietuviškas dainas, iš Chicago.

— A. a. prel. Mykolo Krupa-vičiaus mirties metinių minėjimas Chicagoj įvyks sausio 16. Paskaitą apie velionio gyvenimą bei veiklą skaitys inž. Pranas Razgaitis.

— Gabrielė ir Henrikas Chvedukai lapkričio 20 atšventė 30 metų vedybinę sukaktį. Ta proga kun. A. Simanavičius, OFM, Prisikėlimo bažnyčioj aukoją jų intencija mišias. Solo giedoją su-kaktuvininkų sūnus Andrius, konservatorijos studentas, var-gonais palydimas kun. Br. Jurk-so. Jaunasis solistas jau turi keletą pasižymėjimų už gražų dainavimą.

— Dail. Adomas Varnas sau-sio 1 sulaukė 93 metų amžiaus.

— Hamiltono "Aukuras" sau-sio 15 Clevelande vaidins Balio Suuogos komediją "Penkialapis Dobilėlis". Rengia Vask. M. Valančiaus liuanistinės mokyklos tėvų komitetas.

— Aldonos Stempuzienės ir Dariaus Lapinsko koncertas įvyks sausio 15, šeštadienį, 8 v. v. Jaunimo centre, Chicagoj.

— Gen. St. Raštikio atsimi-nimų trečią tomą išleisti pasi-ėmė Chicago skautai.

— Lietuvių teatro trečiasis fe-stivalis įvyks 1974.

Petras Mitalas iš Philadel-phijos, naujasis JAV LB Centro Valdybos finansų var-kytojas.

PO CHICAGOS DANGUM

Nauji užsimojimai

Marquette Parko lietuvių Švč. M. Gimimo parapijos choras, vedamas muz. Vlado Baltušaičio, pradėjo rengtis religiniam koncertui birželio įvykiams prisiminti. Klebonas kun. A. Zakarauskas pažadėjo visokeriopą pagalbą.

Choro valdybą sudaro: pirmninkas K. Barzdukas, sekretorė T. Raštutytė ir kasininkas Leonas Vencus. Repetitorius vyksta mokyklos salė trečiadieniais, 8 val. vak. Per Kalėdas choras gražiai giedoja lietuviškas mišias ir kitas giesmes.

Parapijos bažnyčioje angliškų mišių yra, kiek tik nori, tačiau nėra lietuviškų. Klebonas tuo reikalu susirūpino. Netrukus jų bus. Jų pavyzdį pateikė L. Vencus.

Gaila, kad lietuvių skaičius Marquette Parke jau mažėja. Tačiau daugelis ryžtasi niekur nebėgti.

Nauja dovana vaikam

Prieš pat Kalėdas pasirodė nauja plokštelė vaikam — "Sek pasaką". Joje pasakojama ir dainuoja Laima Rastenytė, muziką parašė ir diriguoja Darius Lapinskas, groja Stuttgarto simfoninis orkestras. Yra šios pasakos: Meškiukas Rudnosiukas (Vytės Nemunėlio), Karalaitė ir oželis (liaudies pasaka), Devyniabolė (liaudies pasaka) ir Laumė Daumė (St. Vanagaitės-Petersonienės). Grojama stereo. Gamino RCA. Kaina 6 dol. Gaunama pas autorius ir platintojus. Taip pat ir mūsų krautuvė. 2646 W. 71 St., Chicago.

Plokštelė vaikų, tėvų ir mokytojų sutinkama palankiai.

Peticijų reikalas

Įvairių tautybių žmonės labai noriai pasirašo po Amerikos Lietuvių Tarybos paruošta peticija, kurioje reikiama protestas dėl Lietuvos okupacijos,

religijos persekiojimo ir S. Kudirkos nuteisimo. Mūsų krautuvė vos per dvi savaites surinkta virš dviejų tūkstančių parašų. Amerikiečiai, tik priminus S. Kudirkos reikalą, tuoj ima plunksną ir deda parašą, be didesnių aiškinimų. Visos organizacijos turėtų jungtis prie peticijų pasirašymo ir kiekviena didesniame lietuvių ar amerikiečių susibūrimo rinkti parašus. Altos raštiazė, kur peticijos gaunamos ir grąžinamos, yra 2601 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Stropiai parašus renka Marijos aukštesniosios mokyklos Rūtos ratelio narės, Margutis ir kiti.

Kalėdinės nuotakos

Kalėdų šventė ypatingai atžymėta visoj Chicagoj. Lietuviam duota progos daug kur pasireikšti. Amerikiečių spauda įdėjo nuotraukų bei aprašymų iš Lietuvos vyčių pasirodymų pramonės muziejų ir miesto bibliotekoj, garbės konsulės J. Daužvardienės pakuotą lietuviškais motyvais papuoštą eglutę Šv. Kryžiaus ligoninėj. Mūsų bažnyčiose skambėjo lietuviškos kalėdinės giesmės. Daugelis mūsų prisiminė savo pavergtuosius brolius. Mūsų radijo valandos, televizija ir spauda davė gražiausių giesmių ir vaizdų, minčių ir linkėjimų.

Rašytojai ir knygos

Vienas iš produktyviausių mūsų išeivijos rašytojų, Al. Baronas, su savo nauju romanu

"Vėjas lekia lyguma" yra labai mėgstamas, nes jis pavaizdavo mūsų krašto baisiausius įvykius, laisvę ginant.

Karolė Pažeraitė kiek lėčiau rašo savo romano "Likimo" antrąją dalį, o jos "Anapilio papėdėje" tarp skaitytojų turi pasisekimą.

Naujai atėjo į lietuvišką raštiją A. Kristalponis su savo eilėraščių knyga "Visas turtelis — šimtinė".

Draugo patalpse gruodžio 19 buvo pristatyta A. Maceinos knyga "Didieji dabarties klausimai". Popietę pravedė kun. dr. J. Prunskis. Knygą pristatė prel. Vyt. Balčiūnas. A. Maceinos-Jasmanto eilėraščių rečitavo K. Bradūnas, ištraukas

iš pristatomos knygos skaitė C. Grincevičius.

Ansambliai ir operetė

Dainavos ansamblis savo 25 metų sukakčiai pastatė operetę "Sidabrinė diena". A. Kairio veiklas geras, tik gal reikėjo daugiau patriotizmo žiežirbėlių. Veikalui muziką sukūrė komp. Br. Budriūnas. Veikalą režisavo Zita Kevalaitytė-Visockienė. Solistai: D. Kučėnienė, V. Radys, J. Šalnienė, M. Momkienė, A. Grigas, R. Mastienė ir kt. Orkestras susidėjo iš 22 asmenų. Gražiai pasirodė L. Brazdienės tautinių šokių grupė. Dirigavo P. Armonas ir A. Gečas. Akompo-

navo Mondeikienė. Verta šių operetę išleisti plokštelė. T. Šlutas užrašė ją į juostą. Dailis perduota per Margočio radiją. Labai puiki.

M. Motekaitis paruošė jaunimo ansamblių sudarytą iš jaunųjų solistų, giedojusių jėzuitų koplyčioj per Užgimimo mišias. Reikėtų daugiau tokių vienetų. Kodėl, sakykim, nėra vėjų okteto ar kvarteto?

Bal. Brazdžionis

Nuo skaitytojų tautos priklauso Darbininko ateitis. Padėkite išlaikyti šį laikraštį, suskaičiuokite naujų skaitytojų. Rašykite: Darbininkas, 910 W. Loughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

MINTYS

ŽIDINIO STATYBOS BELAUKIANT

Naujus metus sutikdami, linkim vieni kitiems sveikatos, laimės ir žemiškų gėrybių. Tarp visų linkėjimų ir vilčių palinkėjimų ir Kultūros Židinio idėjai kuo geriausio pasisekimo. Jau eilė metų praėjo nuo tos idėjos gimimo. Kai kam atrodo, kad ta idėja jau ima senti. Ir kantrybės kai kam ima pri-trūkti. Gaila tik, kad kantrybės dar nepri-trūko tiems, kurie delsia, dairosi ir laukia, kad, štai, stebuklą ir be jų kas nors padarys. "Tegul kiti aukoja, o mes pažiūrėsime, kas iš to viso išeis." Tokios galvosenos žmonėms linkėtina, kad jie pri-trūktų kantrybės ir kad pradėtų aukoti, kiek išgalės ir sąžinės jėgų diktuoja, — tada tas stebuklas greičiau ir įvyktų.

Pradėję naujus metus palinkėkim kantrybės tiems, kurie prie Židinio statybos prisidėjo, ir teigiama apsisprendimo visiems, kurie iki šiol laukė.

Pažvelgę netolimon praeitin, negalim jokiū būdu užmiršti tų šeimų, organizacijų ir pavienių asmenų, kurie yra suteikę Židiniui tiek daug pagalbos darbu ir auka. Vieni parengimų pelnę Židiniui skyrė, kiti dirbo ir vargo gerindami dabartines patalpas, tretieji aukoję, kiek galėjo, o kartais net daugiau, negu leido jų išgalės. Kai kurios grupės ir organizacijos savo tarpe vykdė aukų vajus, o kitos Židinio statybai ištuštino net savo iždus (pvz. Operetės choras!). O Vyrių choras savo lėšomis ir jėgomis rūsyje atnaujina didelį kambarį, kuriuo ateity naudosis ne tik choristai, bet ir kitos grupės.

Kai kurie lietuvių verslininkai, gal ir reklamos, bet labiausiai geros valios vedami, Židiniui skiria ir skyrė tūkstančius. Ir tikėkit, kad jie yra daug vertesni, negu tie, kurie ne reklamine prasme neaukojo, tačiau lietuviams atgal ką nors duoti neranda reikalo.

Židinio statybos planai remiasi tik visų geradarių ir aukotojų pastangomis. Kai Židinio statyba jau bus pradėta, savo skatiku prisidėti gali būti per vėlu. Planus nustatyti reikia iš anksto. Užsimojimo dydis bus nuspręstas tik pagal turimas pajamas, o ne pagal nežinomas dėsiančių aukotojų ma-

lones. Statybos sutartis turės būti pasirašyta nustatytam dydžiui ir nustatyti sumai. Tada kelio atgal jau nebus. Veltui tada bus priekaištai, kad buvo galima padaryti geriau.

Zinoma, reikėtų daryti tiek gerai, kiek įmanoma, bet tam reikia tvirtos finansinio pagrindo. Todėl nedelskim. Židinis bus toks, kokį mes patys teiksimės pasistatyti.

Gal būt, šios mintys nepasiekia tų lietuvių, kuriems labiausiai jos yra taikomos, nes jie gal lietuviško laikraščio nėra rankas nepaima. Jei žinote tokių draugų, giminių ar pažįstamų, tai užsakykite dovanai jiems Darbininką. Tuo būdu ir gerą valią parodysit, ir lietuvišką spaudą paremsit, ir Kultūros Židinio idėją labiau išplatinsit. Tai bus triguba dovana lietuvių tautai.

Jaunoji karta šiandien kalba apie meilę, santaiką ir nuoširdumą. Jei sekam jų išorinėmis madomis, tai pasekim ir jų vidaus idėjomis. Nepasirodykim savo užkietėjusiu materializmu, bet atskleiskim geros valios ir dosnumo galimybes. Jei-gu pasaulis atrodo niekam tikęs, tai imkim jį reformuoti, pradėdami patys nuo savęs. Tada gal ištikrųjų šie metai atneš džiaugsmą ir visų gerų idėjų išsipildymą.

Valentinas

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

KAM TEKŲ PINIGAI?

Klausimas

Mano dėdienė yra 79 metų amžiaus ir turi kraujo gyslų sukalkėjimą. Ji yra labai gero būdo ir dosni. Vaikam visuomet perka dovanų Kalėdų ir jų gimtadienių proga. Mes esam nauji ateiviai, kuriuos žmonės vadina dypukais. Turim pusbrolių ir vieną pussešerę; visi yra to paties laipsnio giminės dėdienei.

Zinom, kad dėdienė neturi su-rašiusi testamentą. Taip pat žinom, kad savo pinigus ji laiko dviejuose bankuose: savo ir vieno pusbrolio vardu viename banke, savo ir pussešerės vardu — kitame.

Nuo pat mūsų atvykimo dienos ji mus globojo ir vis žadėjo mūsų neužmiršti. Mes niekuomet jos neklausėm, ar ji turi sudariusi testamentą, bet ji kelis kartus minėjo sudarysianti. Taip ir pasiliko. Dabar ji kartais nušneka ir apie mus, ir apie kitus, o kartais net apie nebūtus dalykus.

Mano žmona užaina pas ją bent du kartus per savaitę, padeda jai aptvarkyti namus ir nupirka produktų. Kartą, bevalydamas namus, rado stalčiuje banko knygutę. Joj buvo parašyta dėdienės vardas ir pavardė, o paskui buvo parašyta "in trust" ir pussešerės vardas ir pavardė. Dėdienė mum seniau pasakė, kad ji turinti pinigus kartu su mūsų pusbroliu ir pussešere, atsieit "joint".

Dabar norėtume Tamstą paklausti: jei dėdienė numirtų, kas galėtų jos pinigus išimti iš bankų? Be to, ar "joint" ir "trust" yra tas pats reikalas? Jei ne, tai katrais būtų palankesnis? Ar pusbrolis ir pussešerė galėtų dėdienei mirus, išimti pinigus ir pasidalinti su kitais? Ką tokiu atveju reikėtų mum daryti?

Dėdienė tikrai mano, kad, jei mirus, visus pinigus visi lygiai pasidalins. Iš esmės ji yra mūsų šeimai palankesnė, negu kitiems. Ar gali būti, kad nei mum, nei mūsų vaikam nieko neteks, dėdienei mirus?

Giminės, Indiana

Atsakymas

Dėdienė turėjo sudaryti testamentą, kai ji buvo sveiko ir pilno proto. Jei ji turi kraujo indų sukalkėjimą ir nėra pilnos orientacijos, jos testamentas, jei dabar ji sudarytų, galėtų būti ginčijamas (contested). Niekas negalėtų iš anksto pasakyti, kuo ir kaip toks ginčas pasibaigtų.

Dėl bankuose laikomų pinigų: "in trust" reiškia, kad pinigų savininkui esant gyvam, pinigai yra jo vieno. Po savininko mirties juos paveldi tas asmuo, kurio vardu "trust" buvo "laikomas"; Tamstų atveju — Tamstų pussešerė, ypatingai jei ji buvo painformuota, kad pinigai laikomi "in trust" jos vardu. Tamstų dėdienei mirus, pussešerė galės pinigus pasiimti ir neturės jokios teisinės prievolės "dalintis" su kitais.

Dėl kartu laikomų (jointly held) pinigų dėdienės ir pusbrolio vardu: dėdienei mirus, pusbrolis galės tuos pinigus iš banko išimti. Retkarčiais pasiseka teismo keliu įrodyti, kad pinigų savininkas (depositor) neketino dovanoti tų pinigų vadinamajam bendrasavininkui (joint tenant) ir kad tie pinigai iš esmės priklauso "estate" (palikimui). Tačiau tai yra be galo sunkiai įrodomas reikalas, ir byla teisme yra komplikauta ir sunki.

Todėl, jei žmogus nori, kad jo paliekami pinigai arba turtas būtų išdalinti tiems, kuriems jis nori juos palikti, — jis turi laikyti savo pinigus arba turtą savo paties vardu, o ne bendrai (jointly) su kitu asmeniu.

Iškiliam mūsų futbolo komandos veteranui

A. A.

Algirdui Jokūbaičiui

mirus, jo žmoną, šeimą ir artimuosius liūdesyje giliai užjaučiame.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

Stasio Šalkauskio minėjime gruodžio 4 svečiai klausosi pasakaitos. Iš k. Vario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, B. Skeberdienė, dr. A. Gerutis ir dr. J. Grinius.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, reiškiamė užuojautą jo žmonai Birutei, dukrai Živilei ir sūnui Sigitui su šeima.

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko Skyrius

A. A.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, žmonai, vaikams ir giminėms gilaus skausmo valandoje širdingą užuojautą reiškia

Bronius ir Aleksandra ELSBERGAI
Antanas ir Albina Didžiuliai

Inž. Antanui Novickiui

mirus, gilią užuojautą šeimai reiškia

Janina ir Pranas BAGDAI

Inž. Antanui Novickiui

mirus, likusius liūdesyje žmoną Birutę, dukterį Živilę ir sūnų Sigitą su šeima ir kitus gimines širdingai užjaučia ir kartu liūdi

INGELEVIČIŲ, KUDŽMIENĖS
ir VYGANTŲ šeimos

Inž. Antanui Novickiui

mirus, jo šeimą ir gimines giliai užjaučia

Vincas ir Genovaitė MEILIONAI

Arch. Antanui Novickiui

mirus, jo žmonai Birutei, dukrai Živilei, sūnui Sigitui ir visiems artimiesiems reiškia užuojautą

LIETUVIŲ SKAUCIŲ SESERIJA

— "Pagerbtas Balkūnas" — tokios antraštės žinią paskelbė gruodžio 19 milijoninio tiražo "Daily News" New York. Nurodyta, kad Viešp. Atsimainymo parapijos Maspeth klebonas prel. J. Balkūnas popiežiaus Pauliaus VI pagerbtas, Balkūnui suteiktas apaštališkojo prototaro vardą. Dienraštis pažymėjo, kad prelatas buvo pagerbtas, įvertinant jo "didžiulę pastangą, per kelis dešimtmečius, dirbant lietuvių tautos ir lietuvių JAV-se labui." Prel. J. Balkūnas ta proga buvo pagerbtas ir Vliko seime, Detroit, gruodžio 4. (E)

— Antanas K. Trimakas, Šv. Kazimiero kolegijos auklėtinis, gruodžio 18 Romos Laterano bazilikoj įšventintas kunigu. Pirmas mišias aukojo gruodžio 19 Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos koplyčioje. Pamokslą pasakė salezietis kun. dr. J. Zeliauskas. Iškilmėse dalyvavo vysk. A. Deksnys, min. St. Lozoraitis, St. Lozoraitis, J., kolegijos vadovybė ir auklėtiniai bei Romoj gyvenę lietuviai kunigai. Kun. A. Trimakas yra 1964 Brooklyn mirusio Vliko pirmininko sūnus. Jo motina gyvena Brooklyn, N. Y.

— Tautinių šokių vadovų-ų dėmesiu. Visi tautinių šokių grupių vadovai ir vadovės privo registruotis pas Tautinių šokių šventės rengimo komiteto sekretorę Birutę Vindašienę, 6435 South Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 925-5612. Kviečiame registruoti ir vaikų grupes, pranešant jų rėtelių skaičių. Naujai susikūrusias grupes prašom skubiai registruotis, kad būtų galima suteikti visas informacijas ir tinkamai pasiruošti šiai iškilmingai šokių šventei.

— Lietuvių Fondo 1972 metų valdybos pirmininku išrinktas dr. Jonas Valaitis, I-ju vicepirmin. Antanas Reklaitis, II-ju vicepirmin. Jonas Kučėnas, III-ju vicepirmin. Stasys Džiugas, sekretoriumi Kleopas Girvilas, išdėtininku Kazys Barzdukas ir išdo patarėju Petras Zelvys. Į valdybą dar įeis LF investavimo komisijos atstovas ir LF pelno skirstymo komisijos atstovas. Kadenciją baigiančioje valdyboje 1971 metais dirbo pirm. dr. K. Ambrozaitis, vicepirmin. A. Reklaitis ir dr. V. Šimaitis, išd. H. Daras ir sekr. J. Kučėnas.

— Janina Narūnė-Pakšienė atidavė LB švietimo tarybai išleisti tris eiluočius vaikam apsakymus: "Lino pasaka", "Mūsų žvirbliukas" ir "Mano dukros".

— Prof. Viktoras Ruokis, ilgametis Lietuvos Žemės ūkio akademijos dirvožemio katedros vedėjas, Lietuvos Mokslų akademijos narys korespondentas, gruodžio 26 mirė okupuotoj Lietuvoje. Velionis buvo gimęs 1885 kovo 11 Ignalinos rajone. Daug nusipelnė Lietuvos žemės ūkiui: paruošė daug tos srities specialistų, paskelbė savo srities raštų laikraščiuose ir atskirais leidiniais.

— Darbininko vienas numeris nuo šių metų pradžios kainuoja 15 centų, ne 10 centų, kaip buvo iki šiol.

— Nauji Darbininko skaitytojai: V. Nakutavičius, Fishkill, N. Y., J. Nakutavičius, Massapequa Pk., N. Y., E. Gorodeckas, Worcester, Mass., S. Kusa, Ft. Lauderdale, Fla. Kitiem užsakė: M. Simonaitis, Richmond Hill, N. Y. — dukrai Ginai, Marlboro, Vermont, P. Ažuolas, Bklyn, N. Y. — sūnui Eugenijui, Tampa, Fla., prel. L. Mendelis, Baltimore, Md. — B. Glaveckienei, Baltimore, Md., V. Leskaitienė, Santa Barbara, Calif. — dukrai G. M. Zaunius, Springfield, N. J., S. Balsys, Woodhaven, N. Y. — L. Jurkūnui, Brooklyn, N. Y. Sveikindami naujus skaitytojus, dėkojame užsakytojam. Darbininkas pirmą kartą metam naujiem skaitytojam tik 5 dol. Tai geriausia Kalėdų dovana.

N. Y. - N. J. APSKRITIES SUSIRINKIMAS

New Yorko ir New Jersey apskrities žiemos susirinkimas buvo gruodžio 5 Aušros Vartų parapijos salė New York. Susirinkime kalbėta, kaip pagyventi kuopų veiklą, taip pat buvo pagerbtas Simas Kudirkas.

Pradžioje dvasios vad. kun. P. Bulovas kalbėjo, kaip visi turime atsinaujinti Kalėdų dvasioje.

Veiklos pranešimus padarė atskirų komitetų pirmininkai. Mary Kober kalbėjo apie apskrities biuletenį, Helen Kulber apie Lietuvos reikalus, apie santykius su kitomis organizacijomis, Mary York — apie santykius su kitomis kuopomis, Anne Klem — apie kultūros reikalus.

Juozas Boley papasakojo apie Kudirkos pagerbimą Martha's Vineyard saloj.

Prisimenant Simą Kudirką, kaip jis prieš metus ieškojo laisvės Amerikos pakrančių laive, buvo įscenizuotas ir perleistas jo nuteisimas Vilniuje. Marion Sidsis ir Phil Skabeikis iš 41 kuopos teismo ištraukus paskaitė angliškai. Gi Juozas

Darbininko menišką kalendorių 1972 metams buvo išsiųstas visiems skaitytojams 1971 lapkričio pradžioje. Gaila, kad šiomis dienomis gaunami laišukai rodo, kad paštas daugeliui nepristatė. Skaitytojai, kurie negavo, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, kuri pasiųs antrą kartą. Daugelis skaitytojų, siųsdami prenumeratą, prideda auką spaudai-kalendoriui, už ką dėkojam ir kartu prašom skaitytojų laiku apsimokėti prenumeratą už 1972 ir likusieji už 1971 m., nes Darbininko spausdinimas offsetu pabrangėjo dvigubai. Todėl administracija prašo skaitytojų paremti auką, kad Darbininkas galėtų išsilaikyti.

50 METŲ SUKAKTIS

LRK Moterų Sąjungos 29 kp. globoj lapkričio 21 buvo atšvęstas tos s-gos N. Yorko ir New Jersey apskrities 50 metų jubilėjus.

Ta proga 11 val. buvo mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias aukojo naujasis klebonas kun. P. Raugalas. Pirmą valandą susirinko pietum ir žemutinę salę. Dalyvavo apskrities pirmininkė, atstovės iš Angelų Karalienės parapijos, Maspetho ir iš New Jersey. 29 kuopos pirmininkė Ona Kubilienė atidarė suvažiavimą ir sukalbėjo maldą prieš pietus. Vėliau atsilankęs klebonas pasveikino visus ir palinkėjo dar daug metų darbuotis. E. Bublaitienė jam dovanavo jos pačios išsiuvinėtą stulą. Tai buvo padėka už tai, kad kun. P. Raugalas lankė ligoninėje didelės nelaimės metu.

Pasveikino ir apskrities pirmininkė E. Kezienė, tardama trumpą žodį. Paskaitė skaitė dr. Ona Labanauskaitė. Ji kalbėjo, kaip buvo sunku prieš 57 metus įkurti Moterų Sąjungą. Tada vyrų organizacijos gražiai veikė, bet niekas nenorėjo girdėti apie moterų veiklą. Vėliau visi pamatė, kad moterys vienos gražiai tvarkosi, darė parengimus, rinko aukas labdarbei ir padėjo išlaikyti lietuvių. Jos daug padėjo lietuviškom parapijom. Sąjunga augo ir klestėjo, išsiplėtė per visą Ameriką.

Po pietų ir paskaitos visos narės ir svečiai persikėlė į viršutinę salę. Čia Operetės choras, vedamas Mykolo Cibo, atliko koncertinę programą. Akomponavo Algirdas Kačanauskas. Dainų tarė buvo deklamacijos. Dekla.avo Maironio šeštadieninės mokyklos mažos mergaitės.

Pasibaigus, E. Kezienė padėkojo Operetės chorui, deklamatorėm. Vėl visi sugrįžo į žemąją salę pabaigti vaišių.

Kor. S.

Boley ir Kazys Sipaila pakartojo lietuviškai.

Toliau buvo diskusijos, kaip pagyventi kuopos veiklą. Loret Stukienė kalbėjo kaip išgarsinti kuopos veiklą, Phil Skabeikis — kaip organizuoti sėkmingą veiklą, Juozas Boley — kaip padaryti susirinkimus įdomesnius. Po pranešimų buvo gyvos diskusijos. Pasisakyta, kad valdyba turėtų gerai planuoti veiklą, iš anksto visus suintriguoti trumpais pranešimais ir informacija.

Seimininkais buvo vietos 12 kuopa. Vaišes parengė Mr. ir Mrs. Vincent Cuperwick. Gi vaišių metu Juozas Boley parodė skaidrų iš Lietuvos vyčių veiklos.

Pirmininkas Larry Janonis pranešė, kad kitas apskrities susirinkimas bus kovo 12 Philadelphijoje, Pa. Planuojama, kad bus autobusas visiems nariams. Po to susirinkimas jau bus birželio 4 Newark.

Mary R. York

Lietuviška Kalėdų eglutė prie Floridos vandenų

FLORIDANA BEACH, FLA.

Floridana Beach, retai apgyventoj vietoje prie Atlanto, stovi lietuviška Kalėdų eglutė, papuošta šiaudinukais. Prožektoriu apšviesta, ji spindi kaip karalaitė ir iš tolo patraukia visų keleivių dėmesį.

Tas ramus ir vienišas Floridana pajūris yra siaurame ruoše tarp Atlanto vandenyno ir Indian upės. Žemė apaugusi spygliuočiais, daugiausia pušimis. Artimiausias didesnis miestelis pietuose yra Melbourne už 15 mylių, Kennedy erdvų centras už 30 mylių ir į rytus — Walt Disney World — apie 85 mylius.

Nors čia ramu ir vieniša, bet kelių žmonių juda nemaža. Jie tuoj pastebi lietuvišką eglutę, ji labai išsiskiria iš kitų jau priprastų eglių. Taip eglutė pateko į laikraščius. Ją aprašė Orlando Sentinel, Melbourne Times ir Today, Florida's Space Age Newspaper. Įdėjo ir nuotraukas.

Kalėdų antrą dieną aplankė Cornell universiteto profesorius dr. Forest B. Wright su šeima iš Ithaca, N. Y. Pasiinformavo, kaip ta eglutė padaryta, kokie to krašto papročiai.

Kaip eglutė atsirado?

Šioj vietoj nėra lietuvių, tad ir tenka nustebti, kaip galėjo atsirasti eglutė, papuošta lietuviškais ornamentais. Bet pasirodo, kad čia seimininkais yra Jadvyga ir Alfred Weisbecker. Jadvyga yra lietuivė p. Kuprėnienė, gyvenusi Washington, ištekęsusi už laivyno komandierio Alfred Weisbecker. Vyras yra pensininkas, ir jie pasirenko senatvei šią malonią ir ramią vietelę prie Atlanto.

Taip Jadvyga, gyvendama šiam labai ramiam krašte, rado reikalą pademonstruoti savo

Darbininko skaitytojai prisidėjo aukomis: V. Lukas, Kew Gardens, N. Y., G. Kuodis, E. Brunswick, N. J., po 17 dol.; dr. V. Avizonis, Milford, Del., kun. A. Glevackas, Albany, N. Y., V. Chiappetti, N. Y. City, J. Gruodis, Monticello, N. Y., G. Rannit, Jamaica, N. Y., E. Liaugaudas, Saddle Brook, N. J., J. Beinoris, New Britain, Conn., A. Ivaska, Monroe, Conn., M. Vilkišius, Lawrence, Mass., po 7 dol.; A. M. Macarus, Hager Shores, Mich., 6 dol.; kun. P. Sabulis, Ansonia, Conn., A. J. Aleksis, Waterbury, Conn. ir N. Bražėnas, MD., Sparkill, N.Y., po 5 dol.; A. Jankauskas ir J. Malinauskas, Woodhaven, N.Y., J. Vegelis, Hudson, N. Y., J. Skruzdis, Oakville, Conn., M. Bichnevičius, Dorchester, Mass., V. Jasevičius, Arlington, N. J., po 4 dol., S. Radakis, S. Windsor, Conn., F. Urbanavičius, Pittsburgh, Pa., S. Janic, Washington, D.C., ir S. Kontrimas, Irvington, N. J., po 3 dol.; E. Abramaitis ir E. Davidson, Toronto, Ont., ir P. Krivinskienė, Hamilton, Ont., po 2 dol. Visiems spaudos geradariams, prisidėjusiems prie lietuviškos spaudos palaikymo, reikią gilią padėką Darbininko administracija.

liaudies meną. Budama neperstiprios sveikatos ir net turėdama temperatūros, papuošė šią eglutę.

Jai padėjo jos vyras ir net kaimynai, paaugliai vaikai. Ir visiems tai sudarė daug džiaugsmo. Pati Jadvyga yra tremtinė. Tad, pasakodama apie Kalėdų papročius ir demonstruodama eglutės papuošimus, ji drauge papasakojo ir apie pačią Lietuvą, jos kraštą ir dabartinę padėtį.

Baltimoriets

Nashua, N. H.

Mirė Jonas Grauslys

Sausio 3 Nashua, N. H., mirė Jonas Grauslys, sulaukęs 95 m. amžiaus. Jis buvo Tėvo Bernardino Grauslio, O.F.M., dėdė. Buvo gimęs 1876 rugpjūčio 24 Gargžuose, Žemaitijoje. Į Ameriką atvyko 1910.

Paliko nuliūdime visą eilę giminių, sūnų Kazį Grauslį su šeima, vaikaitį Antaną Šaką ir k. Giminių tarpe yra vienuolė Eugenija Alminauskaitė Romoj.

Palaidotas gruodžio 6. Mišias koncelebravo vietos lietuvių klebonas kun. Bucevičius, giminais Tėv. Bernardinas Grauslys, O.F.M., Tėv. Jurgis Gailiūšis, O.F.M., pranciškonų provincielas. Taip pat iš Kennebunkporto buvo atvykęs ir brolis Jurgis Petkevičius, O.F.M. Visos pamaldos buvo lietuviškai atliktos. Kapinėse lietuviškai sugiedota Marija, Marija.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

- Vyksta: birželio 8, liepos 13, rugpjūčio 17 ir gruodžio 21. Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratesti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.
- Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.
- Grupėse dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!
- Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764
Savininkė Aldona Adomoniene

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstankiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/4 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

All Accounts Compounded Daily

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiomis progoms

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

IRON RAILINGS

RAILINGS & CANOPIES

Protect against falls on steps & porches. Replace old, rotted decks and steps with permanently installed steel.

WINDOW GUARDS

SALE

Save your home and add beauty. No. Hundreds of types to fit all budgets. Do it now! Don't wait!

CALL NOW - 24 HOUR SERVICE

212-658-0002

RES RAILING CO., INC.

93-12 179th Place • Jamaica, N.Y.

*FREE ESTIMATES • EASY CREDIT TERMS • LIC. #010027

H. W. FEMALE

Phase II got you? Christmas Bills or just want to earn extra income? Make \$20 per Hour with

Sarah Coventry Jewelry No Investment, no Fee. Contact: Susan Rolfe Tel. WO4-0400

MALE - FEMALE

Pharmacist — Part-time for 71 bed hospital, N.Y.S. license required. Call Mr. Gallagher, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771-914-856-5351. All Replies confidential.

X-Ray Technician. N.Y.S. license. Excel. benefits and working conditions. Apply Personnel Office, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771, 914-856-5351.

MULTILITH OPERATOR TRAINEE \$5,200 35 hr. week Paid holidays. Very good health benefits. Apply to Room 147 A Staten Island Community College 715 Ocean Terrace, S. I. N. Y.

H. W. MALE

Spanish Speaking Salesman — your future is with highly progressive Co. Interviews Mon. - Fri. Dec. 6-13 11 A.M. — 4 P.M. Mr. Chavez C.T. ENTERPRISES 1697 Broadway, N. Y. Suite 304

MECHANIC WANTED for Repairs and Commercial Kitchen Equipment with Experience; excellent earning potential; full benefits include Pension, Blue Cross, and Profit Sharing. Permanent Position in a growing firm. Tel. 673-5830 Acme American Repairs 296 Elizabeth St., New York, N. Y.

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

Taisom radio ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujame Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Kitataučiai geriausia dovana — dvi knygos už du dol.: Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania by Dr. J. Končius; Awakening Lithuania by Dr. Jack J. Stukas. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

DISPLAY

RETIRING?

The Salvation Army Williams Memorial Residence Offers furnished apartments for retired people past age 60 For information write to: 720 West End Avenue New York, N. Y. 10025 or call 749-4374

HELLO FROM GOYA

Catholic families throughout Bklyn know their only one Brand that stands out from all the rest. The one they hear about, the one that's best Goya and remember! If it's Goya, it's got to be good! Ask for Goya at your Grocer, 25-12 St. Bklyn 15, N.Y. TELEF. HY 9-4000

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair service headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments and repairs done while you wait. Shell Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario DeSantis "If you really want your car to go see Mario", 609-465-5607

JAMES SIMPSON AND SONS

Moving and Hauling is our Business We do "Big Jobs" and "Small Jobs" Attics, Basements, Yards Call 201 824-1679 or 201 248-2553 Ask for Jimmy or Eddie 100 Milford Ave. Newark, N. J.

VAl-0584 ILCHRIS CONTRACTING CORP. Philip Christ, Prop. Carpentry and Mason Contractors Residential - Commercial 78-53 76th Street Glendale, N. Y. 11227

VILLA RUSSO RISTORANTE 118-14 101 Ave. Richmond Hill, N.Y. Telephone VI 9-0990 After 4 P. M. Christening Special in our Grotto \$6.50 Champagne, Fruit Cup, Baked Ziti Choice of Veal Cutlet Parmigiana or Half Roast Chicken. Cake, Coffee and all Soda. Service and Tax included

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination Windows and Doors. Jalousie Windows Aluminum Awnings 600 RIDGEWOOD AVE. Brooklyn, N. Y. 11208 Allen R. Shipley

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židinys 827-9865

Maironio mokyklos mokinių kaukių balius — popietė ruošama sausio 23 Apiešikimo parapijos patalpose. Tėvai prašomi vaikui paruošti kostiumus. Bus speciali programa vaikams, kostiumų rinkimai ir premijavimai, žaidimai, bufetas, loterija vaikams ir suaugusiems. Gili padėka Apiešikimo parapijos klebonui kun. Pranui Raugalui už mielai duotas patalpas.

Prof. Zenono Ivinskio pagerbimas rengiamas sausio 30, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Numatytos dvi paskaitos — viena apie jo visuomeninę veiklą, kita — apie jo mokslinius veikalus. Pagerbimui rengti sudaromas specialus komitetas, kuriam pirmininkauja Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., istorikas. Be jo dar įeina ateitininkų, draugų pirmininkas K. Vainius, LB New Yorko apygardos valdybos atstovas P. Jurkus. Dar bus pakviestas Lietuvių Fronto Bičiulių atstovas.

New Yorko vyrų choras **Perkūnas** pradėjo 1972 metų sezono repetitijas prie naujo pianino, kurį chorui padovanojo Romas ir Mirna Gurnskai. Už šią taip reikalingą paramą choras p. p. Gurinskams nuoširdžiai dėkoja. Choro repetitijos vyksta Kultūros Židinyje kiekvieną antadienį 7:30 val. v. kviečiami nauji nariai įsijungti į šį vienetą.

KM S-gos 29 kuopos pirmas po švenčių susirinkimas bus sausio 16, sekmadienį, 12 val., tuoj po sumos, Apiešikimo parapijos salė. Visos narės prašomos dalyvauti, bus svarbių reikalų aptarti.

A. a. Robertas Narki

Už a.a. Roberto Narki vėlę mirties metinių proga sausio 15 pranciškonų kooledžio Brooklynė bus aukojamos dvi mišios, kurias užprašė žmona Agota ir sūnus Albertas su žmona. Gimines ir pažįstami prašomi prisiminti maldose, ypač metinių proga.

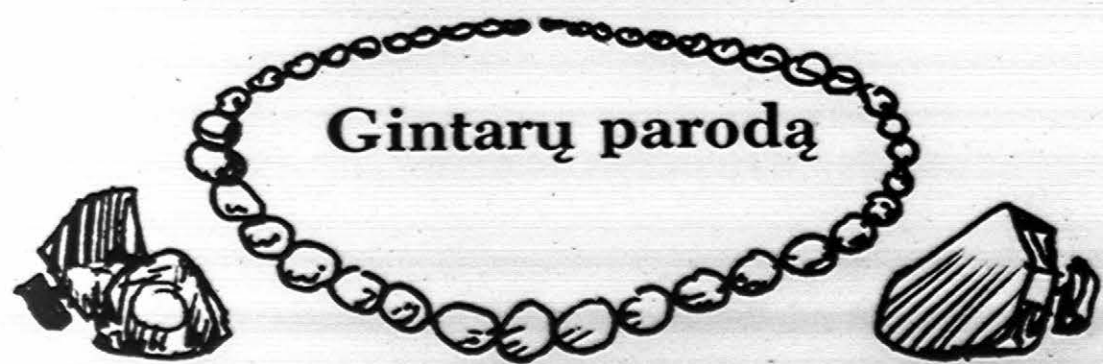
Atsisveikinime su a.a. inž. A. Novickiu 1971 gruodžio 30 Richmond Hill, Garšvos šermeninėje žodį tarė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. dr. J. K. Valiūnas, dr. Juozas Pajaujis — Lietuvos Laikinosios Vyriausybės ir Valstiečių Liaudininkų Sąjungos vardu, be to, L. T. Sandaros ir bendraminčių vardu, Leonas Virbickas — Lietuvos kūrėjų — savanorių, inž. V. Bioševas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Aleksandras Vakselis — Liet. Bendruomenės apygardos, Jonas Šlepetys — Lietuvių Karių "Ramovės" ir Jonas Rūtenis — artimųjų draugų vardu. Šeimos bei artimųjų vardu padėjo kalbėjusiems Visvydas Mačiūnas. Atsisveikinimui vadovavo Juozas Audėnas. Atsisveikinime dalyvavo apie 200 žmonių. Pamaldos už A. Novickio vėlę įvyko gruodžio 31 Apiešikimo bažnyčioje — koncertu klebonas kun. Pr. Raugas ir kiti keturi kunigai. Pamokslą sakė kun. V. Piktuma. Palaidotas Cypress Hills kapinėse, Brooklyne. (E)

Klaipėdos krašto sukilimo ir prisijungimo prie Lietuvos respublikos 49 metų sukakties minėjimas bus sausio 15, šeštadienį, 6:30 v.v. Kultūros Židinyje. Kalbės kun. dr. P. Dagys, bus parodytos skaidrės iš Klaipėdos krašto sukilimo, sukilimo vadai, miesto ir uosto vaizdai. Bus padėklamuota ir pritaikytų eilių. Po visos programos — kavutė. Minėjimą rengia Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos New Yorko skyrius, ramovėnų skyrius, Mažosios Lietuvos Bičiulių draugijos New Yorko skyrius ir Simo Kudirkos šaulių kuopa.

Darbininko redakcijos metinė šventė, kuri rengiama sausio 29, šeštadienį, Kultūros Židinyje, bus padarytos praeitų metų apžvalgos ir bus paskaitytos iš praėjusių metų premijuotų knygų. Ištraukos iš tų knygų skaitys: dramos aktorai Juozas Boley, Vitalis Žukauskas, Vanda Galbuogytė.

Vincas Minsavitch, gyv. Richmond Hill, N. Y., mirė sausio 8. Laidojamas iš Apiešikimo bažnyčios sausio 12 d., 10 val. ryto Cypress Hills kapinėse. Šermenimis rūpinasi velionio giminaitis John Pauley. Pašarvotas Mullaney Funeral Home, 115 St. ir Myrtle Ave., Richmond Hill, N.Y. Velionis ilgą laiką buvo Apiešikimo parapijos choristas ir uolus parapietis. Prieš 10 metų buvo vedęs Angelę Miklasevičiūtę, palikdamas dideliam nuliūdime ją bei seserį Elena ir kitus gimines.

New Yorko vyr. skaučių Židinys Vilija š. m. sausio 16, sekmadienį, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyne, N. Y., ruošia

Gintarų paroda

Tuo pačiu metu bus rodomos prof. Stepono Kolupailos skaidrės iš jo kelionių po nepriklausomą Lietuvą.

Paroda atidaryta nuo 2 iki 8 v. v. Skaidrės rodomos 4 v. popiet.

Kviečiame visus atsilankyti. Svečiai bus pavaišinti kavute. Pelnas skiriamas skautiškų leidinių fondui.

J. Garšva vienas iš pirmųjų paaugko Kultūros Židinio statybai 1000 dol. Jis turi laidojimo koplyčias vieną Bedford Ave., o kitą — Jamaica Ave., prie 104 St. Nuotraukoje ir matoma Haven Hill laidojimo koplyčia Jamaica Ave. — įėjimas į Lietuvos žurnalistų sąjungos veiklos gairės

KVIEČIAMI Į DAILĖS PARODĄ

Kaip buvo skelbta, vasario mėnesį rengiama žiemos didžioji dailės paroda. Jos rengėjai Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba. Paroda bus nuo vasario 19 iki vasario 27 Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Parodos visus techniškus reikalus tvarko pati apygardos valdyba, gi meno reikalam sudaromas komitetas, kuriam pirmininkauja dail. V. K. Jonynas.

Į parodą kviečiami dailininkai ne tik iš šios apylinkės, bet ir iš tolimesnių vietų. Dailininkai patys pasirūpina paveikslus į parodą pristatyti ir juos atsiimti. Rengėjai dėl techniškių sunkių sąlygų to negali įsipareigo.

Norėdami paremti lietuviškąją dailę, sukelti didesnį susidomėjimą, rengėjai organizuoja premiją, kuria būtų atžymėtas parodos iškiliausias dailininkas. Daromi visi žygiai, kad tokia premija būtų suorganizuota, su-

raštas mecenatas, kuris savo auką paremtų lietuvių dailininkų kūrybą.

Taip pat bus suorganizuotos kelios paskaitos lietuviškos dailės klausimais. Paskaitos bus vakarais žemutinėje salėje.

Dailininkai prašomi registruotis Liet. Bendruomenės apygardos adresu: Mr. A. Vakselis, 84-20 112 Street, Richmond Hill, N. Y., 11418. Ant voko pažymėti — paroda.

Nepriklausomos Lietuvos vaizdai skaidrėse iš prof. S. Kolupailos kelionių bus demonstruojami A. Bulotienės sausio 16, sekmadienį, 4 val. popiet Kultūros Židinyje. Greta vyks gintarų paroda. Rengia Vyr. Skaučių židinys.

Prof. J. Ereto knygos "Kazys Pakštas — Tautinio šauklio odisėja" pristatymas įvyks sausio 15, šeštadienį, 3 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos salėje, Lafayette-Montgomery Place, Paterson, N. J. Rengia New Jersey ateitininkai.

Maldos Žygis už Lietuvą, kurį organizuoja Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, bus atliktas Brooklyno lietuvių pranciškonų vienuolyne sausio 18 d. mišiomis ir Šv. Valanda. Mišios už Lietuvą bus 7 val. ryto, o Šv. Valanda prie išstatyto Šv. Sakramento — 6 val. vakaro. Pamaldose dalyvaus visi vienuoliai. Kviečiami taip pat pranciškonų įstaigų tarnautojai ir visi lietuviai.

Miami Beach nėra žiemos. Vainų resorte galima praleisti žiemą, vis pasimaudant jūroje. Įnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais. 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida, 33141. Tel. (305) 864-3586.

Nuotraukų klišių gaminimas naujuoju offseto metodu atsieina žymiai brangiau, negu anksčiau. Organizacijos ar pavieniai asmenys, suinteresuoti Darbininke patalpinti savo nuotrauką, už klišės pagaminimą prašomi pridėti 5 dol.

PADĖKA

Maironio Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas ir mokytojai reiškia gilią padėką šiem dvasiškiam, kurie savo gausiomis aukomis prisidėjo prie 1971 metų Kalėdų eglutės Maironio šeštadieninės mokyklą mokiniams suruošimo:

Prelatui, apaštališkam protonotarui Jonui Balkanui, kun. P. Bulovai, kun. V. Dabušiui, kun. J. Gurinskiui, kun. A. Kardui, kun. A. Račkauskui ir kun. S. Railai.

Širdinga padėka taip pat muz. Algirdui Kacanauskui, kuris taip pat mielai prisidėjo savo pinigine auka.

Jūsų patriotiškas susipratimas ir dosnumas pakelia dvasiškai ir finansiškai tuos, kurie dirba šios mokyklos labui. Tegul Dievo palaima lydi Jus 1972.

**BOSTONO
ŽINIOS**

Parapijos salė šilumą sutvarkė Mykolas Subatis, o elektrą Antanas Bačiulis. Klebonas kun. A. Baltrušėnas padėjo abiem už paaugotą darbą ir medžiagą ir padėką pareiškė parapijos biuletenyje. Vienas pirmųjų parengimų toj pataisytoj salėj buvo parapijos choro surengtos kučios. Dalyvavo parapijos kunigai ir svečiai kun. Feliksas Norbutas.

Pranas ir Elena (grigaliūnaitė) Sabiskiai sausio 8 atšventė vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Padėkos mišios buvo parapijos koplyčioj Septintoj gatvėj.

Whist party rengiama sausio 22 d. 8 v. Šv. Petro lietuvių parapijos salėj, 492 East Seventh Street. Žaidimus rengia Lilijona Bazzinotti ir Margareta Murray — sodalietės. Agnietė Matuliskienė ruošia kavutę atsilankiusiems. Visas pelnas skiriamas parapijai.

Į katalikiškas aukštesnes mokyklas registracija jau pradėta. Egzaminai bus sausio 22 kardinolo Cushing High School patalpose, 50 West Broadway, So. Bostone. Užsiregistruoti reikia iš anksto.

Inžinierių ir Architektų (A LIAS) sąjungos Bostono skyriaus susirinkimas buvo gruodžio 17 Meilos ir Vytauto Žiaugrų namuose, West Roxbury. Išrinkta ateinančiam metui nauja skyriaus valdyba: pirm. Brutenis Veitas, sekretorė Dalia Ivašienė, iz. Leonas Rudžiūnas. Inž. dr. Jurgis Gimbutas kalbėjo apie Skandinaviją, parodė skaidres apie lauko muziejus, kaip jie tvarkomi. Susirinkime Jonas Mikalauskas paskyrė stambesnę auką — 150 dol. Iš jų 100 dol. ruošiamam leidiniui apie Vytauto Didžiojo Universitetą, Bostono lituanistinei mokyklai — 20 dol., jūrų ir sausumos skautam — po 15 dol. Jonas Mikalauskas yra vienas iš didžiųjų aukotojų. Jis ir Vasario 16 proga sąjungoj aukoja stambiausias sumas. Po susirinkimo visi buvo šeimininkų pavaišinti.

Klaipėdos krašto sukilimo ir prisijungimo prie Lietuvos respublikos 49 metų sukakties minėjimas

įvyks 1971 sausio 15 6:30 val. vak.

Kultūros Židinio patalpose,
361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.

Minėjimą ruošia: Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų - Savanorių Sąjungos New Yorko Skyrius, Lietuvių Veteranų S-gos Ramovė New Yorko skyrius, Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija New Yorko ir Simo Kudirkos Šaulių Kuopa.

Programoje:

Daktaro kunigo Petro Dagio paskaita.
Paveikslai — skaidrės iš Klaipėdos krašto sukilimo: sukilimo vadai, sukilėliai, miesto ir uosto vaizdai.
Deklamacijos.
Programai užsibaigus — kava.

New Yorko ir jo apylinkių, New Jersey ir Connecticut apylinkių lietuvių maloniai kviečiami atsilankyti.

Iėjimas laisva auka išlaidom padengti. Pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai.

Rengėjai

LITAS INVESTING COMPANY

86-01 114th Street
Richmond Hill, N. Y. 11418

LITAS INVESTING COMPANY superka visokias nuosavybes New Yorko ir kitose vietose. Už nuosavybes sumokama tuoj pat. Prašom skambinti (212) 441-6799